

الگوی تامین مالی فراگیر و اجتماعی

راه حلی برای مقابله با بحران‌های مالی در بانک‌ها

Inclusive and Social Banking

مرور بر وضعیت رشد اقتصادی در ایران

- ✓ روند رشد اقتصادی در ایران طی سالهای متمادی همواره با نوسان همراه بوده است
- ✓ **رشد اقتصادی الزاما اشتغال، رفع نابرابری و عدالت اقتصادی را در پی نداشته است و نخواهد داشت**
- ✓ تمامی گروه های درآمدی از مواهب رشد بهره مند نشده اند و برخی از گروه های مردمی **بازماندگان از رشد** محسوب می شوند
- ✓ پیش بینی اقتصاددانان از میزان سرمایه گذاری لازم برای متوسط رشد اقتصادی سالانه ۸ درصد در سال در برنامه ششم، رقمی حدود **۷۰۰ همت** در سال بوده است که با تاکید بر سرمایه گذاری خارجی اعلام شده است.

دنیای خارج

رشد اقتصادی: سه ماهه اول ۹۷:
۳.۸- با نفت
۱.۹- بدون نفت
کشاورزی: ۲.۱-
صنعت ۷.۹-
خدمات: ۰.۶

تحریم ها

تورم: ۳۰ درصد

بازار کالا و خدمات

رکود: هفت
سال رکود

دولت

فقر: ۱۸ الی ۳۵

درصد جامعه ایران زیر خط فقر

بحران بدهی

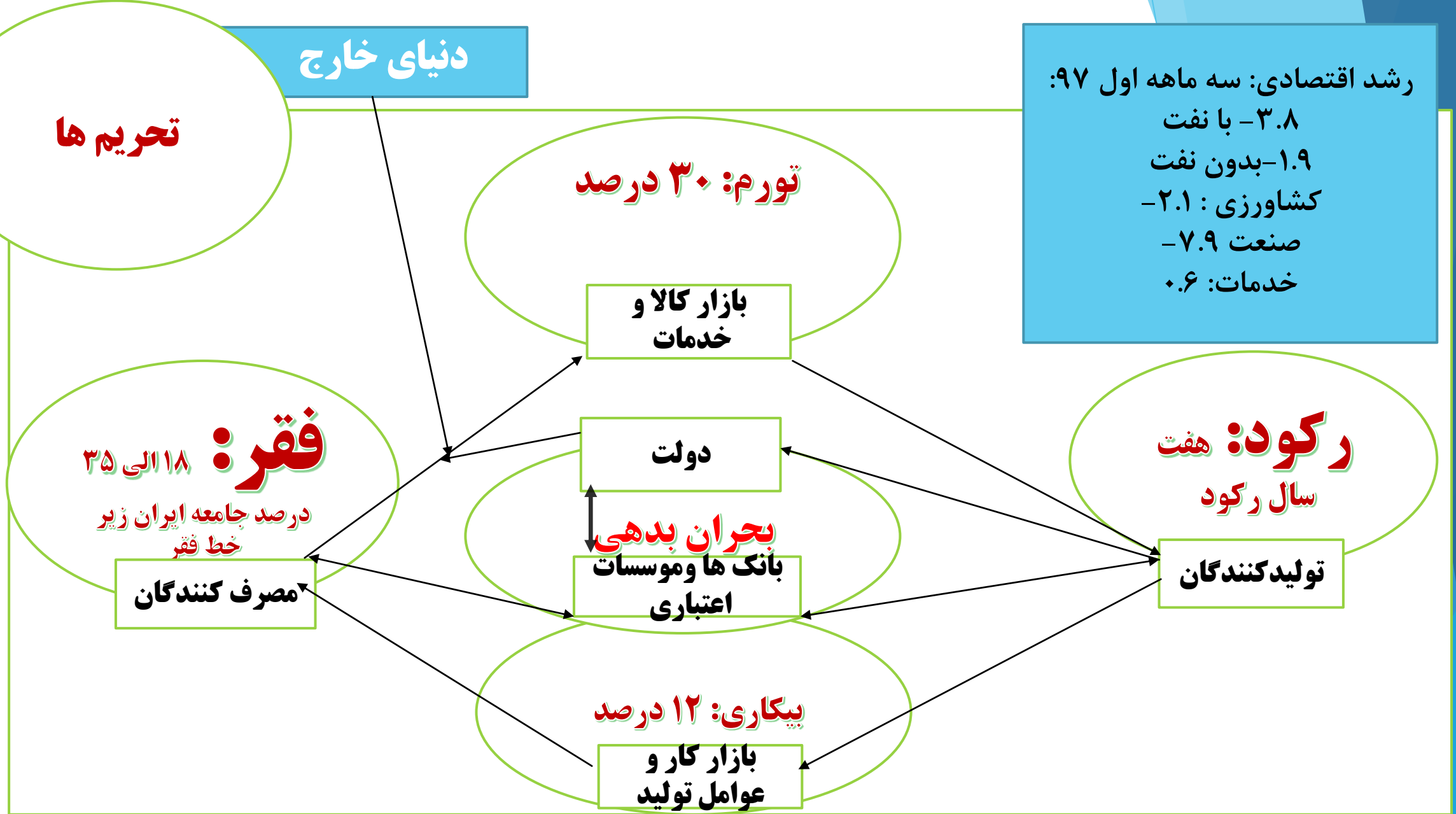
بانک ها و موسسات اعتباری

مصرف کنندگان

تولید کنندگان

بیکاری: ۱۲ درصد

بازار کار و عوامل تولید

بخش خارجی

NX

C

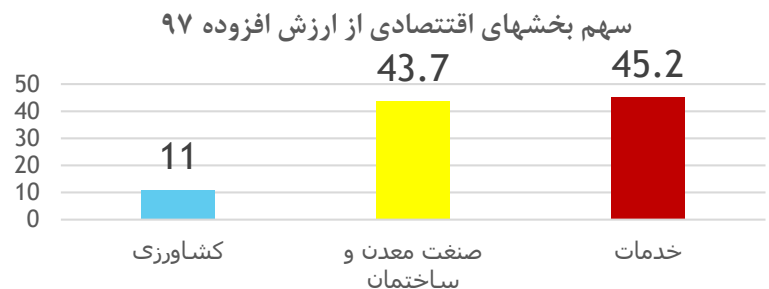
AD

G

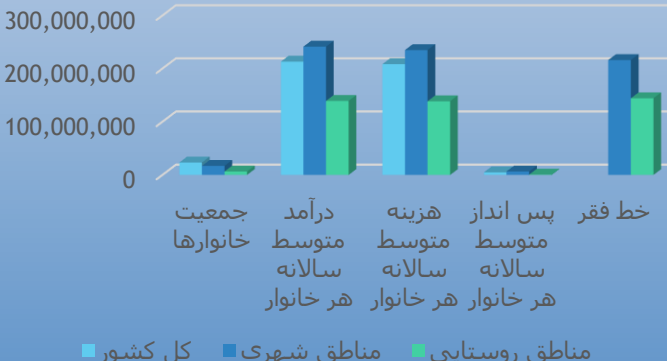
T

GDP

بازار کالا و خدمات نهایی

ساختار جمعیت و منابع اقتصادی خانوارها (ریال)

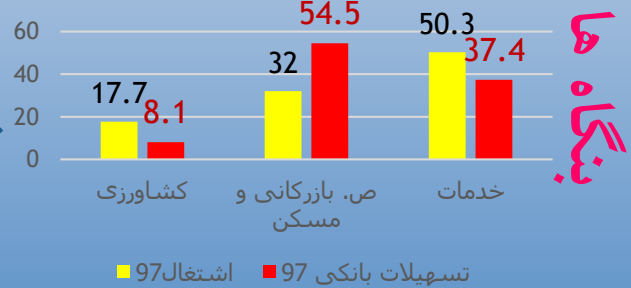
خانوارها

دولت

بازار سرمایه

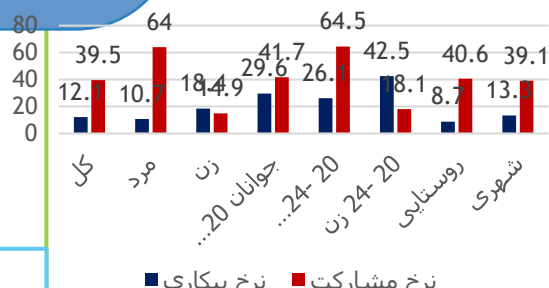
نظام بانکی و تامین مالی

سهم بخش های مختلف اقتصادی از تسهیلات بانکی و اشتغال در سال ۹۷

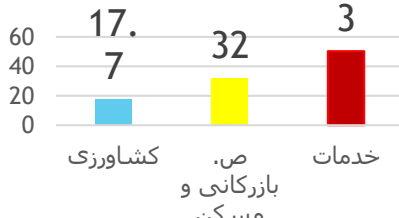

بنگاه ها

نرخ مشارکت و نرخ بیکاری زمستان ۹۷

اشتغال ۹۷

بازار عوامل تولید (کار)

NZ

Payments AS

Deposit

Credit

bonds

کمتر از ۴۰ درصد افراد جامعه و کمتر از ۱۶ درصد زنان در فعالیت های اقتصادی مشارکت دارند

کیک کوچکتر و
بهره مندی کمتر
افراد جامعه

PresenterMedia

چطور یک اقتصادی بزرگتری با کمک مردم داشته باشیم؟

مهمترین راه حل، توجه به گروه های مردمی و اقتصاد مشارکتی است

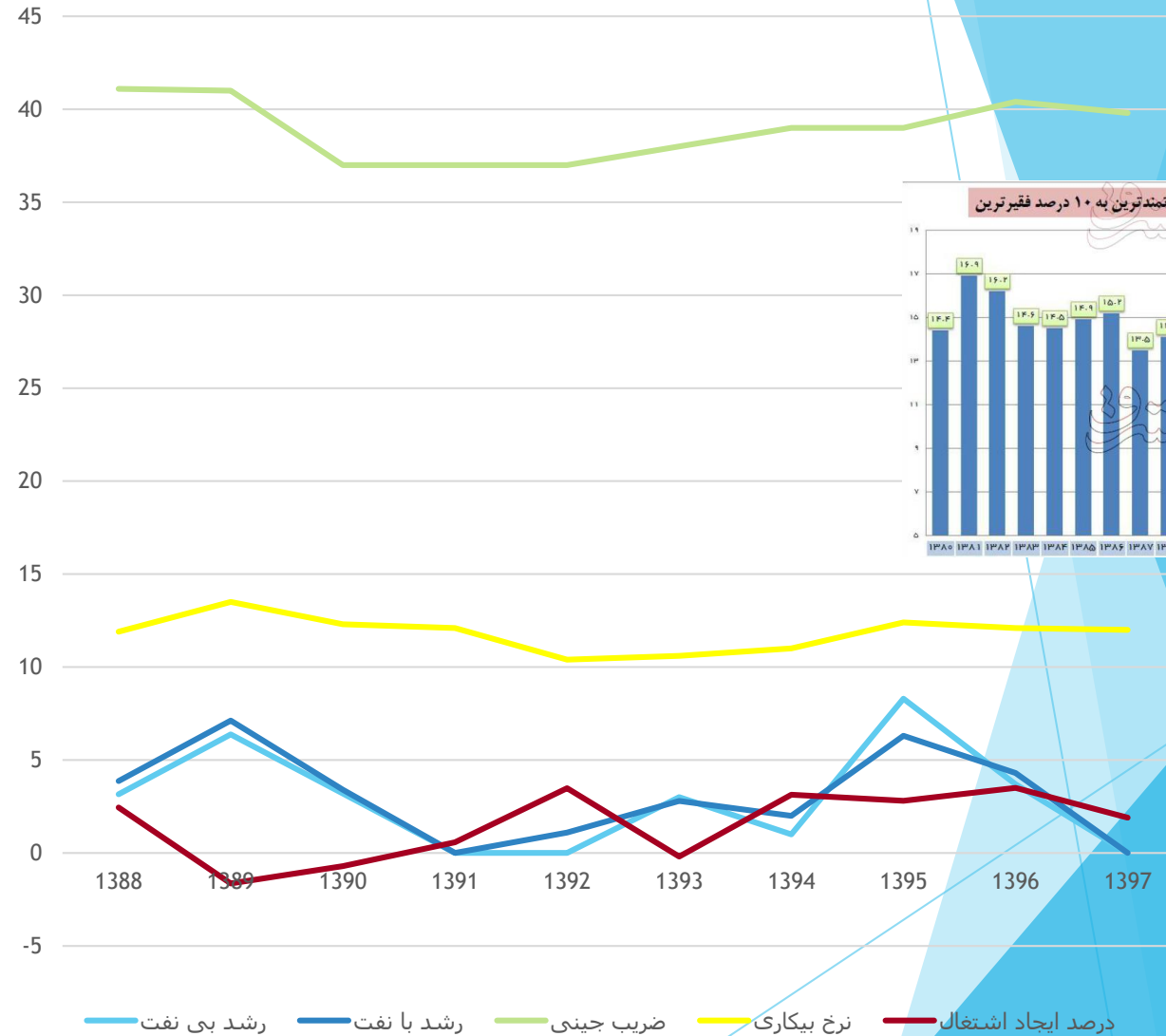
روند برخی شاخص های اقتصادی در ده سال اخیر

مروری بر روند رشد اقتصادی طی ده سال اخیر نشان می دهد:

✓ نه تنها ارتباط منطقی بین رشد اقتصادی و رشد ایجاد اشتغال وجود نداشته است، بلکه در بسیاری موارد در عین برخورداری از رشد اقتصادی، درصد ایجاد اشتغال به شدت کاهش یافته است

✓ ضریب جینی ارتباط معناداری با رشد اقتصادی نداشته است

✓ همواره سهم ثروتمندان از رشد بیش از فقرا و گروه های درآمدی پایین بوده است.

تمرکز بر سرمایه گذاری های کلان، **افت رشد** در سال ۹۷

▶ مروری بر آمار عملکرد سال ۹۷ نشان می دهد:

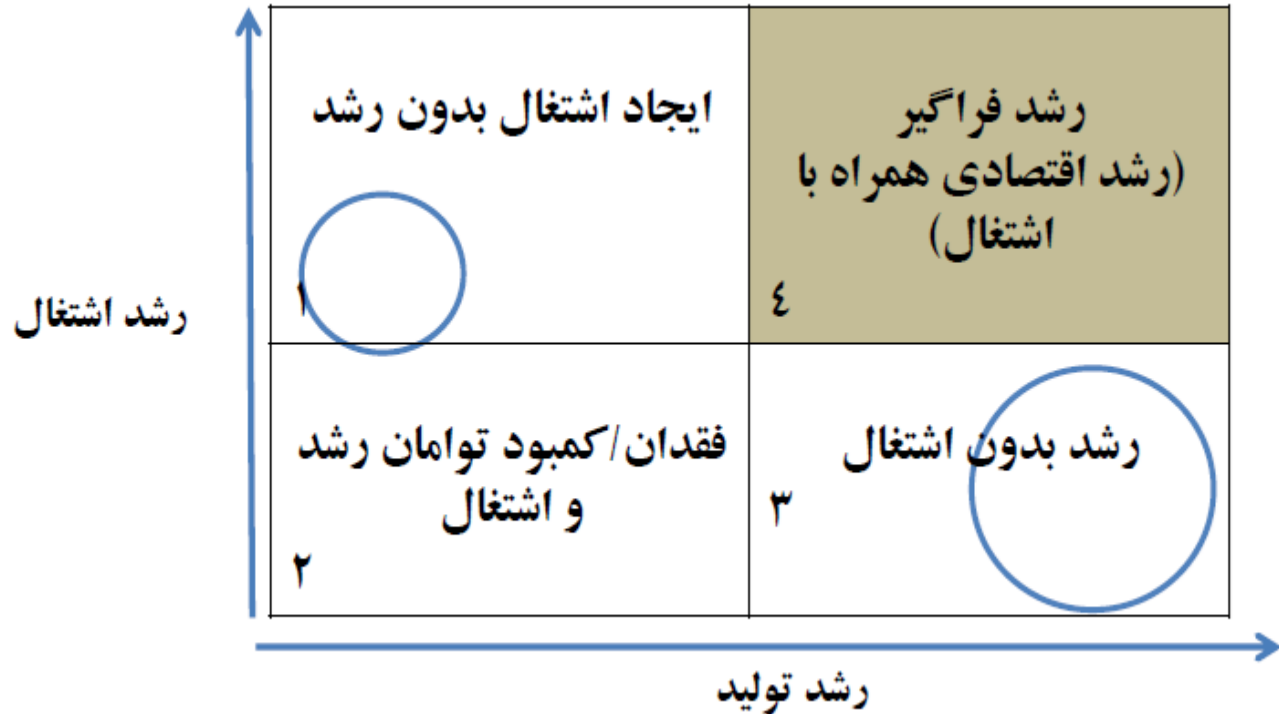
- ✓ میزان اشتغال ایجاد شده در این سال، ۴۶۷ هزار شغل جدید بر اساس آمار مرکز آمار ایران بوده است
- ✓ این میزان اشتغال با در نظر گرفتن حداقل دستمزد سال ۹۷، حداقل ۴۳۰ هزار میلیارد تومان مصرف ایجاد کرده است.
- ✓ با فرض حداقل سودآوری فعالیتهای اقتصادی در سال ۹۷، این میزان ایجاد اشتغال منجر به ایجاد حدود ۱۳ هزار میلیارد تومان مزاد ارزش افزوده شده است. به عبارتی چیزی حدود یک درصد رشد اقتصادی از محل اشتغال نیروی کار
- ✓ چولگی اشتغال در کشور به سمت خرد و کوچک است.
- ✓ رشد اقتصادی اعلام شده در پایان سال ۹۷ منفی است.
- ✓ به عبارتی مزاد ارزش افزوده ایجاد شده از محل سرمایه به اندازه ای افت داشته است که مزاد ایجاد شده از محل اشتغال نیروی انسانی را نیز خنثی کرده و رشد را منفی کرده است
- ✓ علاوه بر افت رشد، وضعیت اقتصادی خانوارها نیز افت داشته و سهم بیشتری از دهک های درآمدی در دامنه خط فقر قرار گرفته اند
- ✓ به عبارتی عموم مردم جامعه و به عبارتی عموم مشتریان بانکی از یک طرف در وضعیت اقتصادی مناسبی قرار ندارند و از طرفی سرمایه گذاری های کلان بازده لازم را ندارد.

بنابراین ملاحظه می شود که در حال حاضر اقتصاد ایران قادر به حل مشکلات اقتصادی **صرفاً با نگاه سرمایه گذاری های کلان** نیست و چاره ای جز برخورداری از رویکردهای مکمل نظیر رشد فراگیر اقتصادی وجود ندارد

حرکت به سمت رشد فراگیر اقتصادی، ضرورتی انکار ناپذیر

تجربه جهانی و تجربه ایران نشان داده است:

- ✓ تمرکز صرف بر رویکردهای رشد سرمایه بر، بخش عمده ای از گروه های مردمی را از مواهب رشد محروم می کند
- ✓ پدیده رشد بدون اشتغال، رشد بدون نابرابری و رشد بدون عدالت اقتصادی از پیامدهای نگاه متمرکز بر الگوهای رشد سرمایه بر است.
- ✓ رشد فراگیر اقتصادی، الگویی مکمل و ضروری در اقتصاد ایران و در شرایط کنونی است که امکان سرمایه گذاری های کلان و خارجی وجود ندارد، بیکاری بالاست و مساله فقر در کشور وجود دارد

حرکت به سمت الگوهای رشد فراگیر در اقتصاد امروز ایران ضروری است.

(Inclusive Growth)

این الگوی رشد، گروه های فقیر و بیکار جامعه را در فرایند رشد مشارکت می دهد و ایشان را از رشد بهره مند می سازد

ضرورت توجه به الگوهای فراگیر در نظام پولی و رشد اقتصادی

- ▶ همانطور که اشاره شد، اقتصاد ایران از تعادل، بسیار دور است و همزمان بیکاری، تورم، رکود، فقر و نابرابری، نرخ سود بالا و دسترسی های نامتعادل در نظام پولی و بانکی را تجربه می کند.
- ▶ معمولاً در چنین شرایطی، اقتصاد نیازمند جنسی از مداخله دولت و لایه حاکمیتی است که بتواند منجر به رونق اقتصاد در مناطق از طریق افزایش ضرایب فزاینده در اقتصاد و گردش پول حاصل از درآمد کسب و کار شود.
- ▶ به عبارتی، در این شرایط، سرمایه گذاری های بزرگ نمی تواند ریزش کافی به لایه های پایین اقتصاد داشته باشد و لذا می بایست از سیاست های پایین به بالا در کنار سیاست های بالا به پایین برای نجات اقتصاد از شرایط پیش آمده استفاده نمود
- ▶ بدین ترتیب، ضروری است، الگوی رشد بهینه مشخص شود و بر اساس آن سیاست های پولی مناسب برای باز کردن قفل رکود، تورم، بیکاری و فقر تعیین گردد
- ▶ به عبارت ملموس تر، می بایست در کنار برنامه ها و سیاست های فعلی که بیشتر جنبه کلان دارند، برنامه های مکمل و ترکیبی با سیاستگذاری های پایین به بالا اعمال گردد.

الگوی رشد اقتصادی پیشنهادی

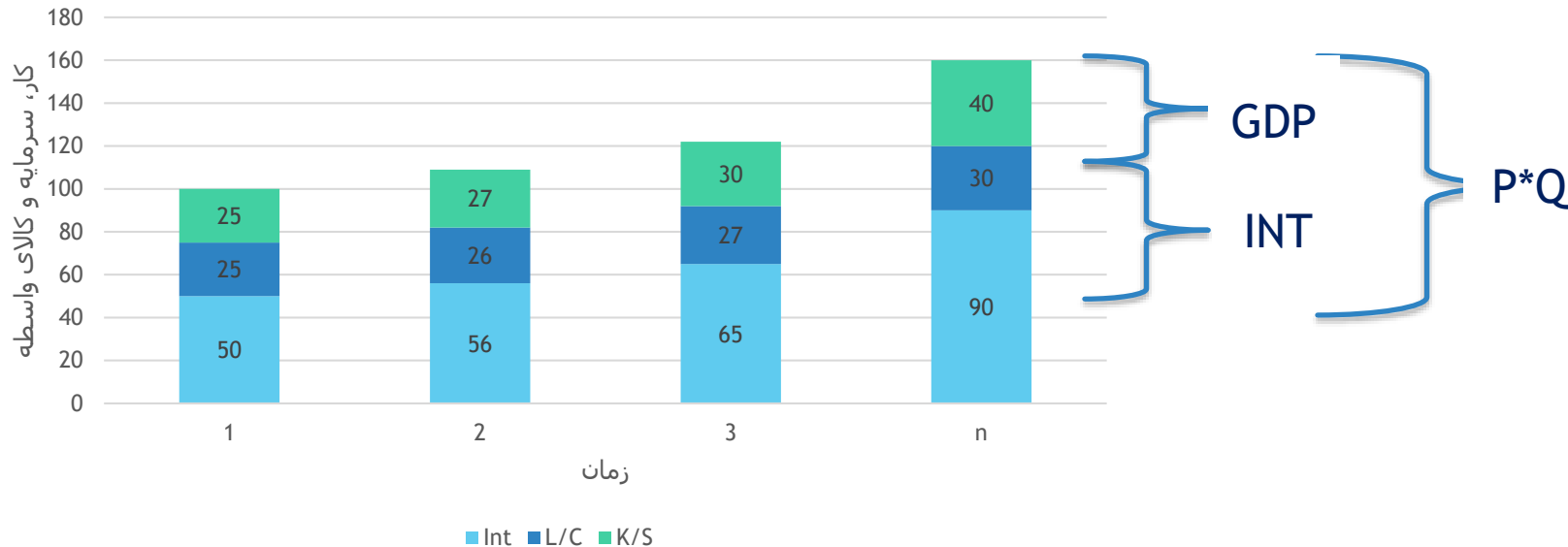
▶ پیش فرض های مدل:

- ▶ آنچه در اسناد بالادستی از جمله سیاست های اقتصاد مقاومتی ارایه شده با روح الزامات فعلی اقتصاد ایران کاملا سازگار است.
- ▶ در واقع، می بایست اقتصاد ایران جنسی از **اقتصاد مشارکتی** را تجربه کند که اتفاقا تفسیری اقتصادی از بند اول سیاست های ابلاغی **اقتصاد مقاومتی** است.
- ▶ برای این منظور در کنار توجه به **تولید و سرمایه** می بایست **اصلاحات ساختاری و نهادی** نیز مورد توجه واقع شود
- ▶ در نهایت، **سیاست های پولی** متناسب نیز می بایست منطبق با الگوی رشد مورد استفاده تدوین و **نظام بانکی** نیز متناسب آن اصلاحاتی داشته باشد.

سناریوهای رشد اقتصادی

- Type (I): $k/L < 1$
- Type (II): $k/L = 1$
- Type (III): $k/L > 1$

نمونه ای از سناریوی T(III)

- ✓ در این نوع از رشد نسبت سرمایه به نیروی کار بسیار بالاست
- ✓ برای سرمایه گذاری به دنبال طرح هایی می رویم که نرخ بازدهی بالا داشته باشند
- ✓ وقتی در شرایط دوری از تعادل صرف این نوع سرمایه گذاری نمی تواند اقتصاد را به سمت تعادل که مشروط به اشتغال کامل است ببرد.
- ✓ زیرا نوع سرمایه گذاری مانع از چرخش پول بالا توسط نیروی انسانی می شود و لذا مصرف بالا نمی رود.
- ✓ در این شرایط می بایست راه هایی اعمال شود که پول توسط نیروی انسانی طبقات پایین تر از محل درآمد حاصل از کار بچرخد و منجر به افزایش مصرف شود و نه یارانه

بخش سوم: ضرورت توجه به رویکردهای فراگیر در سیاستگذاری پولی

$$P * Q = (w * L + r * K) + Int$$

$$P * Q = (C + S) + Int$$

$$P * Q = GDP + Int$$

$$P * Q = M * V$$

یک معادله پایه در اقتصاد و ارتباط آن با
سیاست های پولی

رشد اقتصادی همراه با
تعادل و بهبود تمام
شاخص ها (رشد فراگیر)

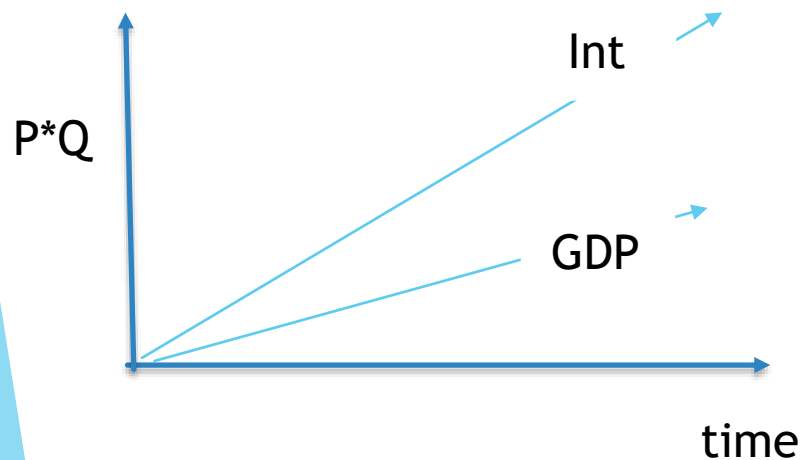
متاثر از سیاست های
پولی

صرفا رشد اقتصادی و نه
الزاما نزدیک شدن به
تعادل اقتصادی و یا بهبود
تمام شاخص ها

$$\begin{aligned} P * Q & \longrightarrow \\ &= (w * L + r * K) + Int \\ &= (C + S) + Int \\ &= GDP + Int \\ &= M * V \longrightarrow \end{aligned}$$

روابط پولی و مقداری

$$P * Q = GDP + Int$$
$$= (wL + rK) + Int = M * V$$
$$p. + Q. = (GDP + Int). = M. + V.$$

- ✓ نرخ رشد کالاهای واسطه ای در حال حاضر بیش از نرخ رشد تولید ناخالص داخلی است. در نتیجه، سود که نسبت کالای واسطه به تولید ناخالص داخلی است مرتب در اقتصاد کم می شود
- ✓ هزینه های بالاسری بالا
- ✓ در واقع سهم سرمایه در رشد بسیار بالا است که باعث می شود اثرات رشد در جامعه منتقل نشود
- ✓ سهم مصرف عموم دهک ها کاهش یابد
- ✓ بیکاری افزایش یابد
- ✓ نرخ بهره بالا رود

ضرورت اصلاح رویکرد در سیاستگذاری پولی در مسیر دستیابی به نظام پولی با ثبات و رشد فراگیر اقتصادی

برای خروج از رکود تورمی و از بین بردن نابرابری، ضروریست در کنار برنامه های رشد اقتصادی مبتنی بر سناریو سوم که به طور معمول اعمال می شود، سناریوی نوع اول و دوم نیز به کار گرفته شود.

بدین معنا که می بایست از تکنولوژی هایی استفاده کرد که سهم نیروی کار بیشتری نسبت به سرمایه داشته باشند و در عین حال، بتوان این تکنولوژی ها را در ابعاد کوچک مقیاس در سطح منطقه و با توجه به مزیت های منطقه پیاده سازی کرد و کسب و کار راه انداخت.

این نوع تکنولوژی ها معمولاً مبتنی بر استفاده بهینه از منابع پایه و طبیعی نیز هست تا پایداری رشد و توسعه را به دنبال داشته باشد.

این نوع تکنولوژی ها کمک می کند تا افراد جوامع محلی بتوانند کسب و کار خود را داشته باشند و نه اینکه با احداث کارخانه ها در روستاها، اشتغال از طریق استخدام کارگر افزایش یابد.

در واقع کاسبی به جای کارگری اتفاق می افتد و با رشد چنین کسب و کارهایی، درآمد افزایش یافته و مصرف نیز افزایش می یابد و پول در اقتصاد منطقه به چرخش در می آید که منجر به باز شدن قفل رکود می شود

بنابراین می بایست حتما در کنار برنامه های فعلی رشد و توسعه اقتصادی، برنامه های مکمل و ترکیبی برای فعال کردن زنجیره های ارزش افزوده در مناطق، افزایش گردش پول و کاهش فقر و نابرابری تعریف شود.

در صورتیکه از مدل های رشد ۲ و ۳ هر دو استفاده شود منجر به این خواهد شد که میانگین رشد اقتصادی برای دهک های پایین بیش از متوسط نرخ رشد می شود و در نتیجه به رشد فراگیر می رسیم که باعث از بین رفتن فقر و نابرابری میشود.

نرخ سود به صورت درونزا کاهش می یابد

ثبات نظام پولی در گرو درونزا شدن پول

ضرورت درون زا کردن رشد ابزار: مدل های رشد نوع دوم و سوم ضرورت درون زا کردن پول: ابزار تزریق پول های کوچک، هدفمند، برای سرمایه گذاری های خاص که هم محصولات دارای مزیت تولید شود، هم پول در پایین بچرخد. یعنی تمرکز بر سرعت پول

تمرکز بر روی سرعت گردش پول

در قالب موارد سیاست گذاری ها با **تغییر حجم پول** از طریق **انتشار اوراق** و یا سایر **ابزارهای بانک مرکزی** است.

در شرایط **رکود تورمی**، این مساله بیشتر بر روی قیمت اثر خود را نشان می دهد.

در صورتیکه بتوان در حین پایین آوردن هزینه های بالاسری کالاهای واسطه برای دستیابی به سود بیشتر، **سرعت چرخش پول** را نیز تغییر داد، این مساله باعث می شود به جنسی از رشد دست یابیم که ما را به **تبادل** نزدیک نماید.

جنس متغیر سرعت گردش پول **ساختاری** است.

می بایست مدیریت سرمایه گذاری های در اقتصاد به گونه ای باشد که **بازده بالا**، در مقیاس های کوچک و منطقه ای و از طریق تمرکز بر کالاهای دارای ارزش افزوده و **اشتغال بالا** به طور همزمان اتفاق افتد. این مساله بدین معناست که باید در کنار سایر سیاست ها، بخشی از بانکداری مرکزی و بانکداری نظام بانکی کشور به سمت **سرمایه گذاری هایی از جنس ۲ و ۳** برود.

می بایست سرعت چرخش پول از طریق تمرکز بر تولیدات خاص و سرمایه گذاری های هدفمند برای این تولیدات در طبقات متوسط و کم درآمد و در مناطق رخ دهد

می بایست سیستم بانک های اجتماعی فعال شود که می تواند تعدادی از بانک های کشور با **ماهیت توسعه ای** باشند. و می بایست **دستورالعمل ها، رویه ها و ساختارهای اجرایی** این نوع از تامین مالی از سوی بانک مرکزی تدوین و بدین بانکها ابلاغ و نظارت لازم در اجرا صورت پذیرد

علت عدم موفقیت طرح هایی نظیر **بنگاه های زودبازده، اشتغال و طرح رونق** و ... به شکل قابل انتظار این است که **بانک مرکزی** بیشتر نسبت به **توزیع منابع به بنگاه های خرد** و یا در مناطق کمتر توسعه یافته بسنده می کند و الگوی بانکداری مرکزی و الگوهای بانکداری و **تامین مالی اجتماعی و فراگیر** را در بانک های ویژه ای به کار نمی گیرد.

کاهش نرخ سود بانکی در حد منطقی برای این نوع از فعالیت ها در فاز اول می تواند بسیار کمک آفرین باشد زیرا در گام های بعد، نرخ سود به دلیل چرخش پول و کاهش تقاضا به صورت درونزا به سمت **تبادل** می رود.

تمرکز بر روی سرعت گردش پول

- ▶ در بخش تولید می بایست تولید به سمتی هدایت شود که منجر به افزایش مصرف و چرخش پول بصورت همزمان شود که پیش از این اشاره شد.
- ▶ هدایت سرمایه گذاری ها باید به گونه ای باشد که به جای انتقال صنعت به روستا، مزیت های منطقه از طریق زنجیره کسب و کارهای خرد تقویت شود
- ▶ مواد اولیه تا حد ممکن به صورت داخلی تهیه شود تا از آسیب پذیری شوک های ارزی دور باشد و نیز منجر به تقویت زنجیره های ارزش در تولید شود.
- ▶ در صورتیکه رشد دهک های پایین بیش از میانگین رشد شود، رشد فراگیر می شود
- ▶ به طور معمول، در شرایط عدم تعادل استفاده از این برنامه ها در کنار سایر برنامه های رشد و توسعه ضروری است و بین یک الی ۴ درصد از رشد تولید ناخالص داخلی می بایست از این محل تامین و اشتغال نیز کامل شود.

▶ آنچه اشاره شد، مسیر دستیابی به رشد فراگیر بود که دارای ویژگی‌های زیر است:

- ▶ رشد فراگیر یا Inclusive Growth رشد اقتصادی با مشارکت مردم است. به عبارت دیگر، در صورتی که **چهار بُعد در رشد** مورد توجه قرار گیرد رشد فراگیر می‌شود. ابعاد اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و حاکمیت
- ▶ در رشد فراگیر، افراد از دهک‌های پایین جامعه در به وجود آمدن رشد اقتصادی با کمک حاکمیت مشارکت می‌کنند و از **منافع رشد** بهره‌مند می‌شوند.
- ▶ این شیوه از رشد منجر به **پایداری بیشتر شاخص‌های اقتصادی** می‌شود
- ▶ سیاستگذاری برای دستیابی به این رشد **از پایین به بالا** است.
- ▶ رویکردهایی از این دست به ویژه در ۳۰ سال اخیر، بیشتر مورد توجه در دنیا بوده است.

▶ **نظام بانکی و تامین مالی فراگیر پیش شرط دستیابی به این نوع رشد است.**

برخورداری از نظام تامین مالی فراگیر،

پیش شرط دستیابی به رشد اقتصادی فراگیر ضد فقر

inclusive finance & inclusive growth

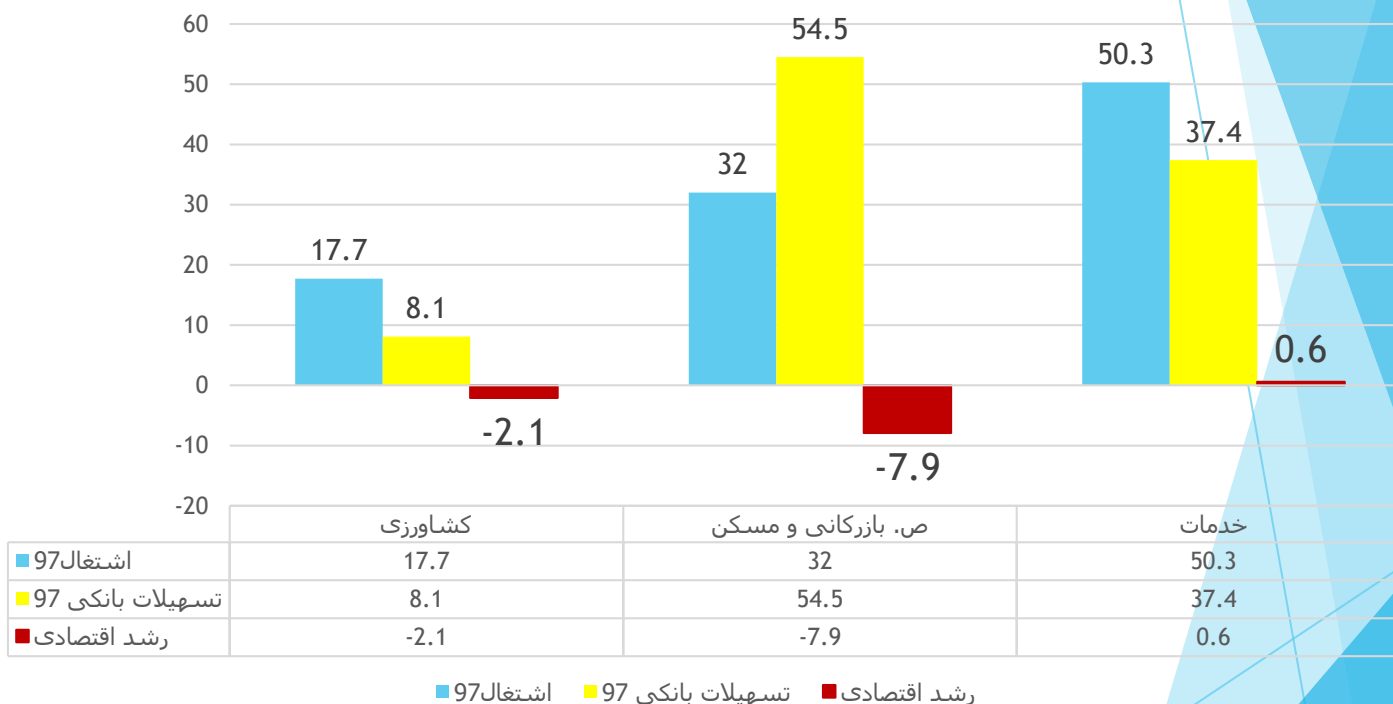
مروری بر عملکرد کلان نظام بانکی

بیشترین تزیق منابع در بخش هایی با اشتغال و ارزش افزوده کمتر

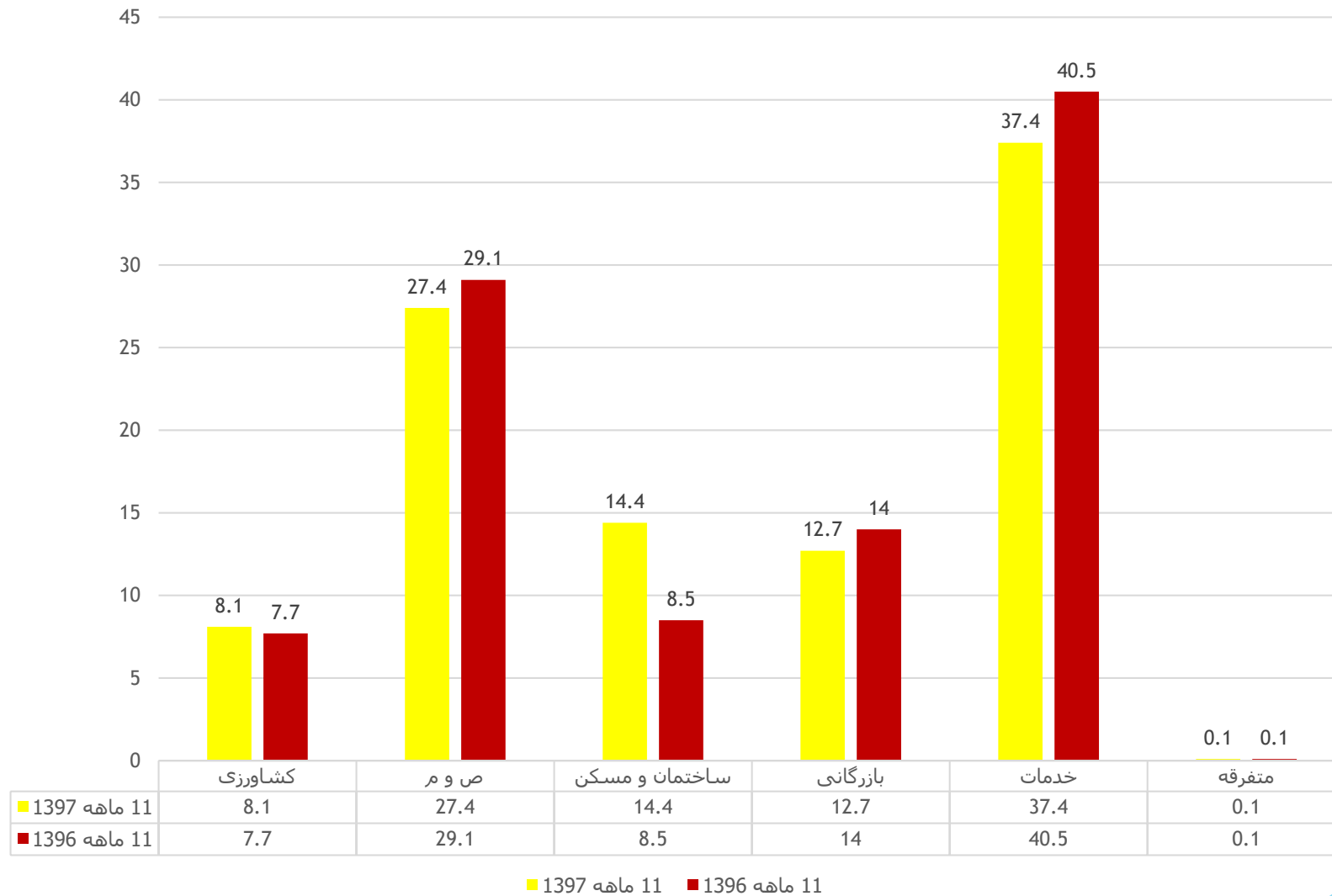
نکات قابل تامل:

- ✓ به نظر می رسد بخشی از **رشد منفی** در بخش کشاورزی مربوط به صنایع کشاورزی باشد
- ✓ در بخش خدمات، شفافیت لازم در مورد میزان خدمات مولد وجود ندارد و به نظر می رسد بخشی از منابع وارد گرداب های پولی می شود
- ✓ در مورد بخش مسکن و بازرگانی نیز فعالیت بانکها بیشتر به سمت بنگاه داری و ایجاد مازاد ارزش افزوده های بالا در عین هزینه های بالاسری بالا، اشتغال های اندک و **تمرکز ثروت در دست دهک های بالای درآمدی** شده است.

سهم بخشهای مختلف اقتصادی از رشد، تسهیلات بانکی و اشتغال در سال 97 (مرکز آمار ایران)

سهم بخش های مختلف اقتصادی از تسهیلات بانکی

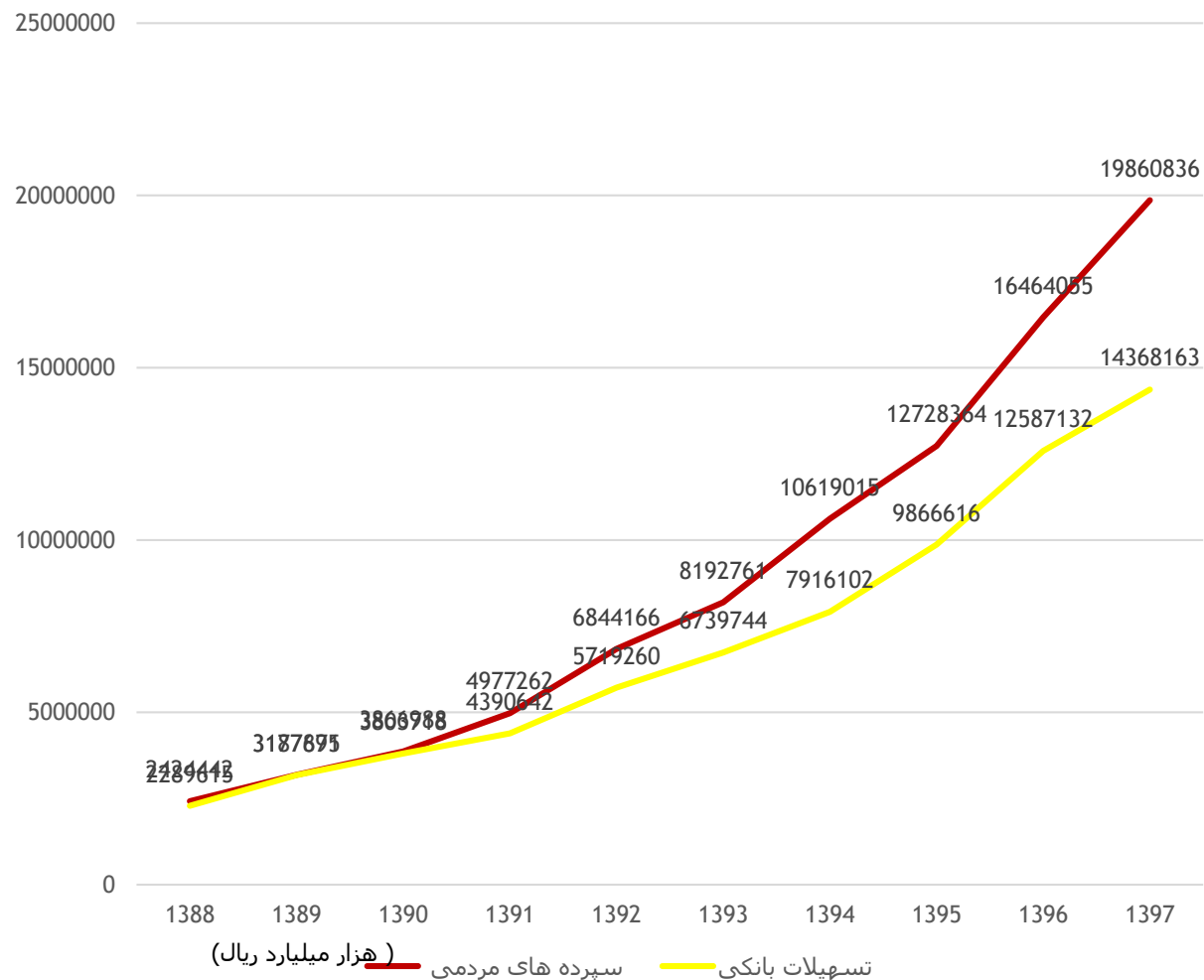

✓ در ۱۱ ماهه سال ۹۷ حدود ۶۰ درصد از تسهیلات اعطایی در بخشهای صنعت و معدن، بازرگانی و ساختمان و مسکن پرداخت شده است

✓ حدود ۳۵۳ هزار میلیارد تومان تزریق پول در این سه بخش کلان

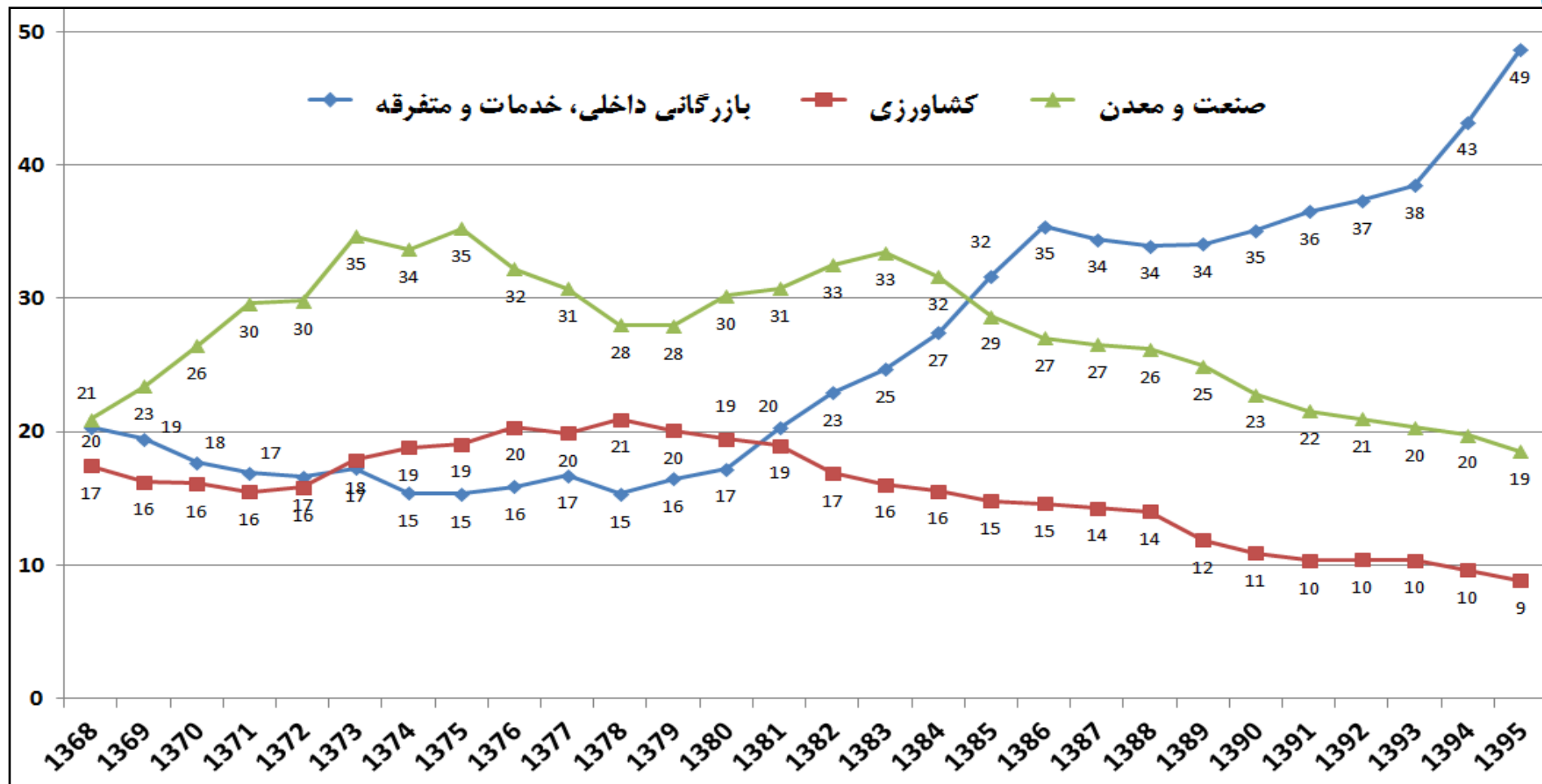
✓ رشد در بخش صنعت منفی ۷.۹ بوده است به عبارتی این حجم از تزریق منابع نه تنها منجر به مزاد ارزش افزوده اقتصادی نشده است، بلکه منجر به افت ارزش افزوده و خنثی نمودن ارزش افزوده حاصل از نیروی کار به ویژه در بخش خرد شده است.

روند تسهیلات پرداخت شده و سپرده گذاری در نظام بانکی در ۹ ماهه سال ۹۷

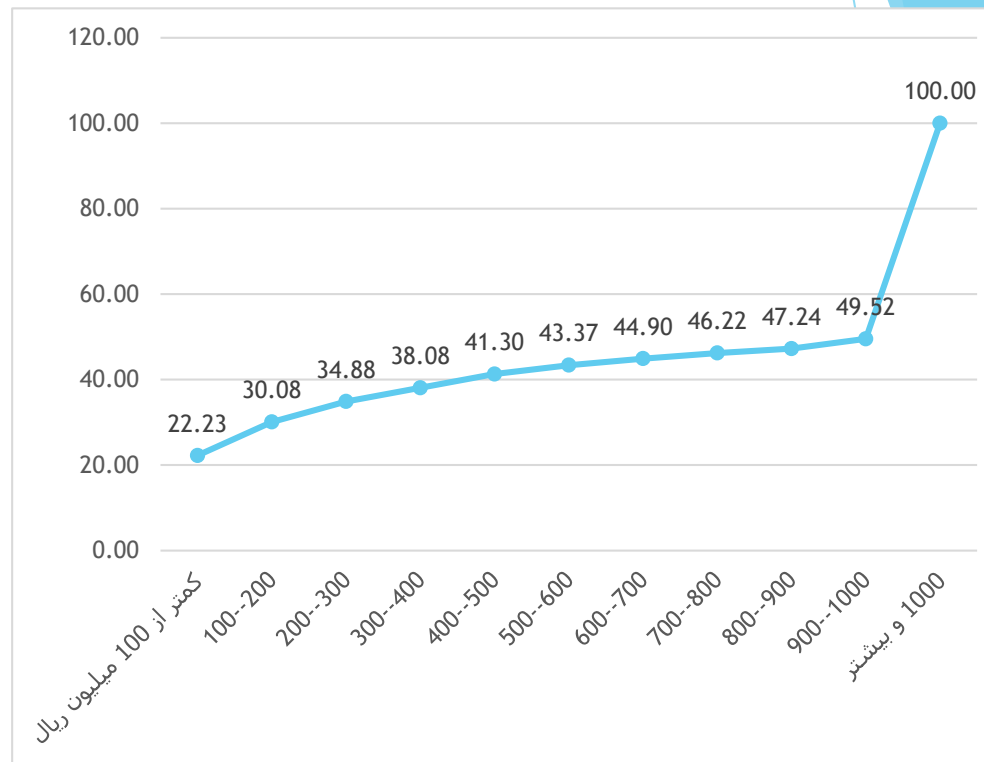
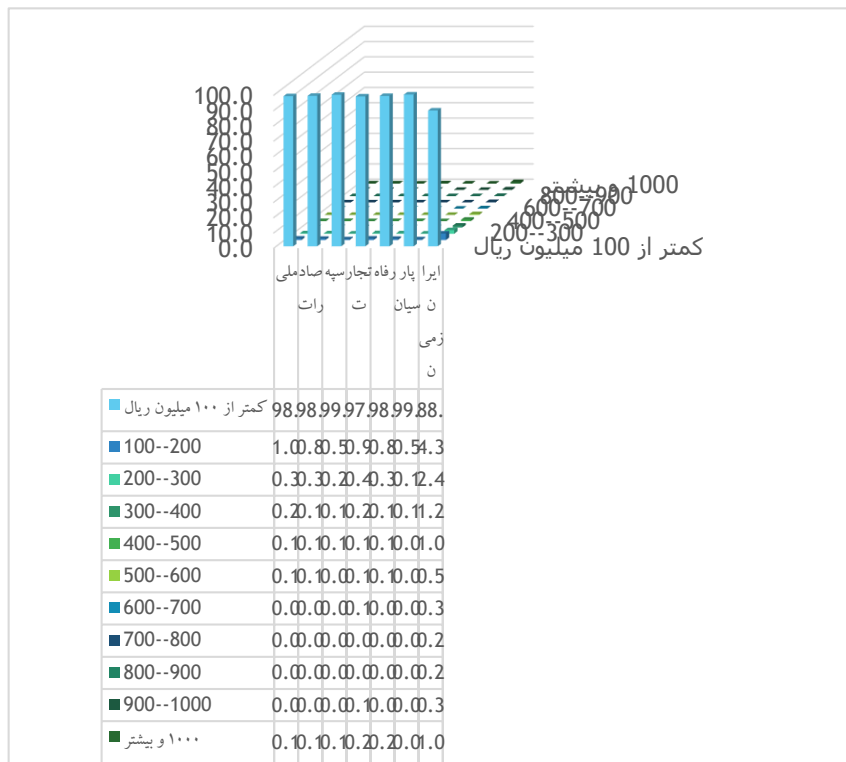

✓ بیش از ۱۵۰۰ هزار میلیارد تومان پرداخت تسهیلات در نظام بانکی
 ✓ بیش از ۱۹۰۰ هزار میلیارد تومان تجهیز سپرده های مردمی
 ✓ کمتر از ۵۰۰ هزار نفر ایجاد اشتغال
 ✓ تامین حدود یک درصد از رشد اقتصادی توسط اشتغال های جدید ایجاد شده (غالباً خرد و کوچک)
 ✓ از بین رفتن رشد حاصل از اشتغال به دلیل بازدهی پایین سرمایه گذاری های کلان و سرمایه بر

سهم بخش های اقتصادی از تسهیلات اعطایی

فراوانی سهم تعداد سپرده ها

مطالعات نشان می دهد که سهم عمده ای از تعداد سپرده گذاران در نظام بانکی (بیش از ۸۰ درصد)، دارای سپرده های خرد و متوسط (کمتر از ۵۰ میلیون تومان) هستند

همچنین مطالعات نشان می دهد که حدود ۵۰ درصد از مبالغ سپرده شده در بانک ها و موسسات اعتباری از جنس خرد و متوسط است

بازار کالا و خدمات

تورم

کاهش عرضه کالا و خدمات تولید داخل

افزایش معوقات و مطالبات مشکوک الوصول

نظام بانکی

عدم پاسخگویی به تقاضای مردم به دلیل مشکلات اجرایی نظام بانکی

افزایش عرضه موسسات اعتباری و صندوق ها
افزایش تقاضای سپرده گیری در برابر افزایش عرضه سود سپرده

رکود

بخش تولید کننده
کاهش ورود منابع مالی بانک ها برای سرمایه گذاری در تولید
کاهش تولید

بیکاری

بخش غیر تولیدی
افزایش تزریق منابع مالی بانک ها در فعالیت های پر ریسک و غیر تولیدی و نیز واردات

بازار کار

افزایش تقاضا برای دسترسی به منابع مالی با هدف سرمایه گذاری اشتغال زا

افزایش تقاضای سپرده گذاری برای دریافت سود بیشتر
کاهش تقاضا برای اشتغال به دلیل کمبود فرصت های شغلی

افزایش تقاضا ناشی از دریافت سود سپرده

هجوم بانکی

بخش مصرف کننده

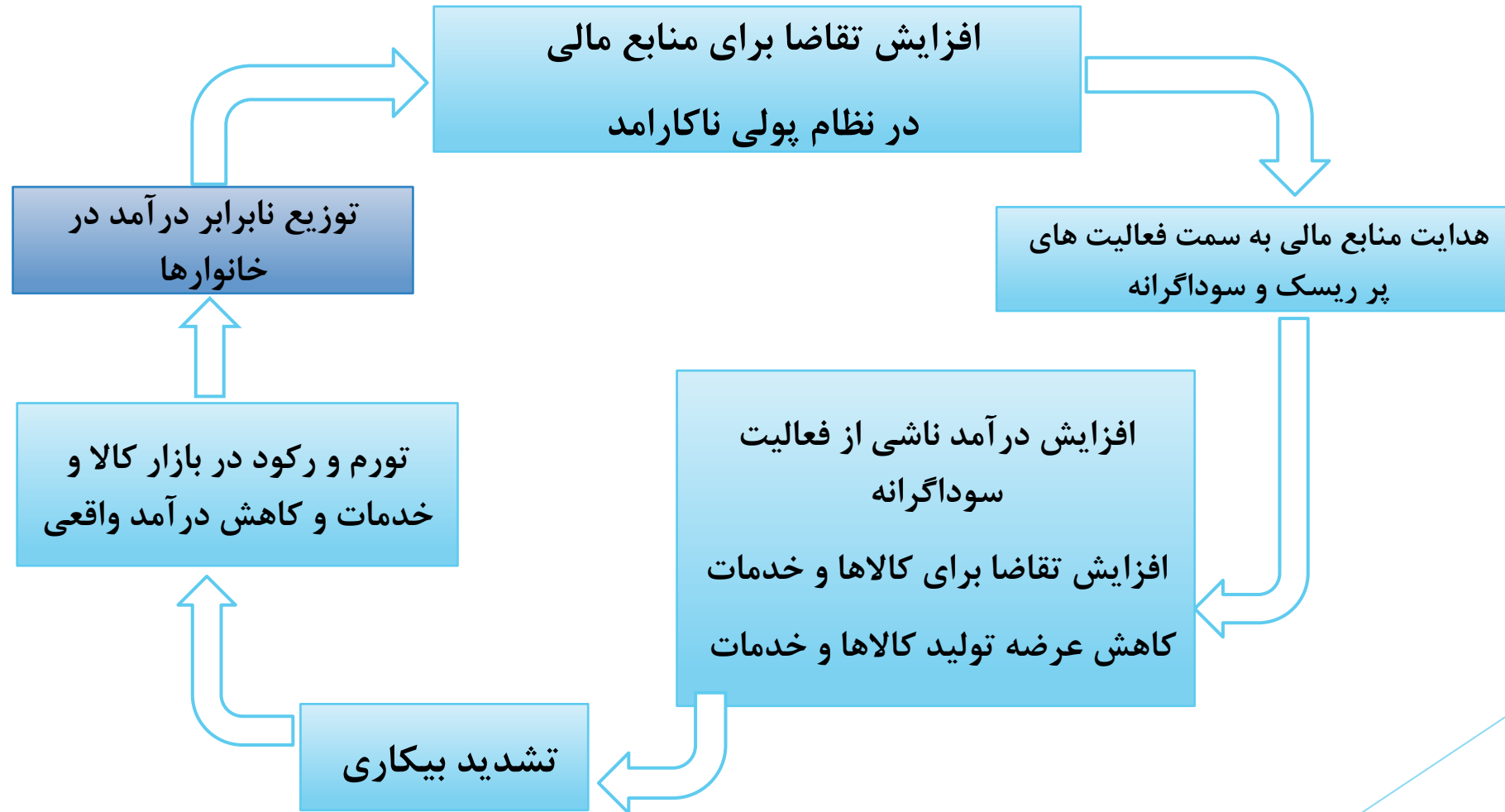
درآمد کم

پس انداز کم

جریان پول

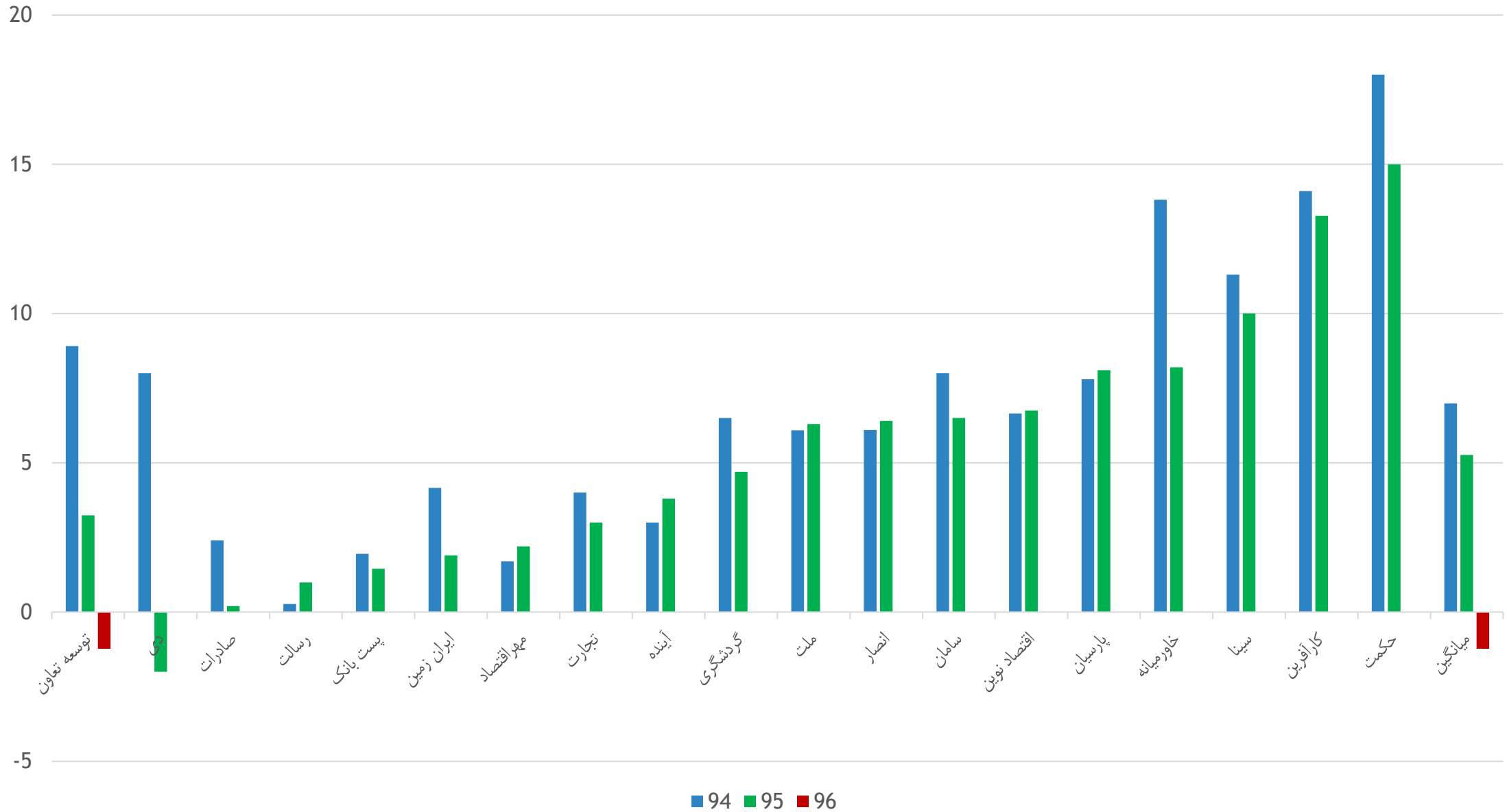
روابط علی

نظام تامین مالی ناکارآمد و اثرات آن در اقتصاد

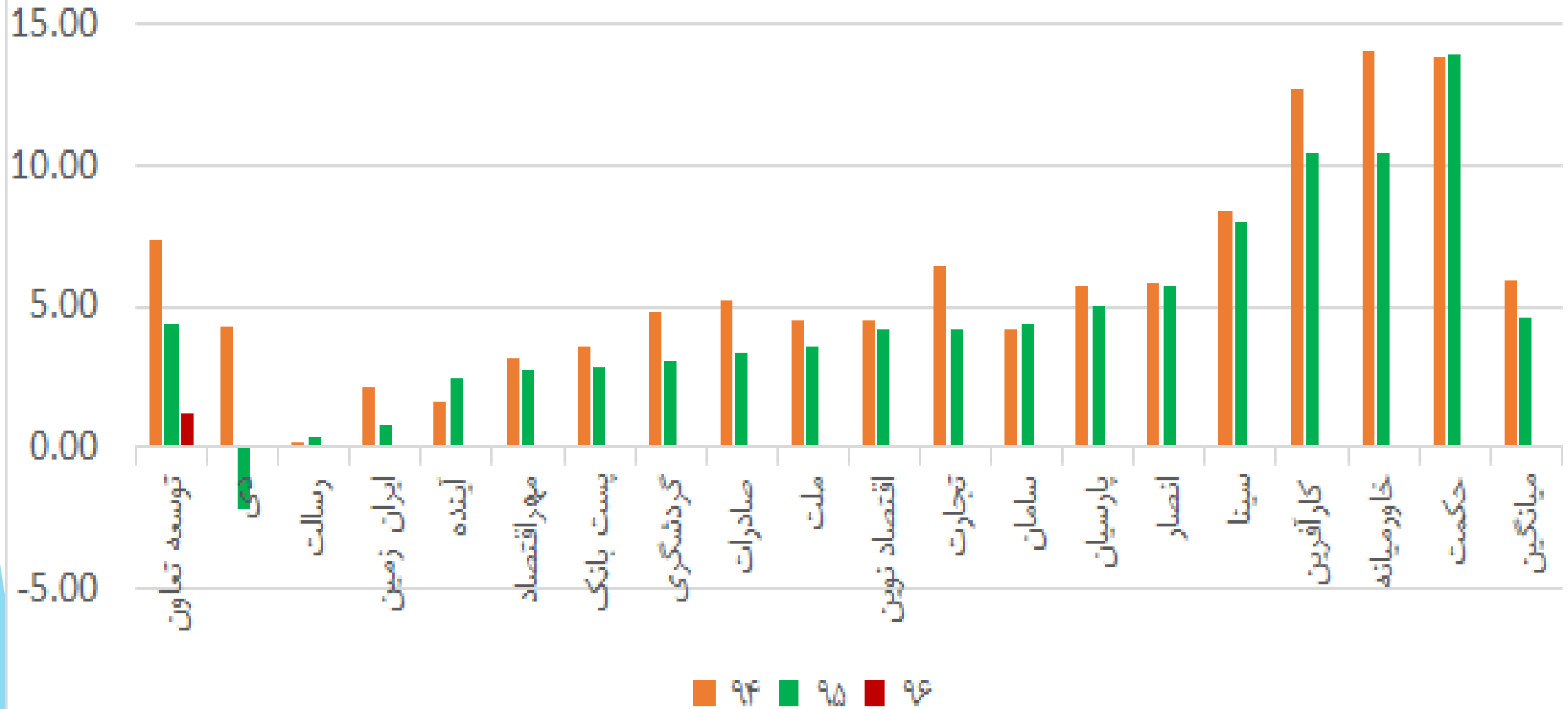
مروری بر برخی شاخص های عملکردی در بانک ها

نسبت کفایت سرمایه

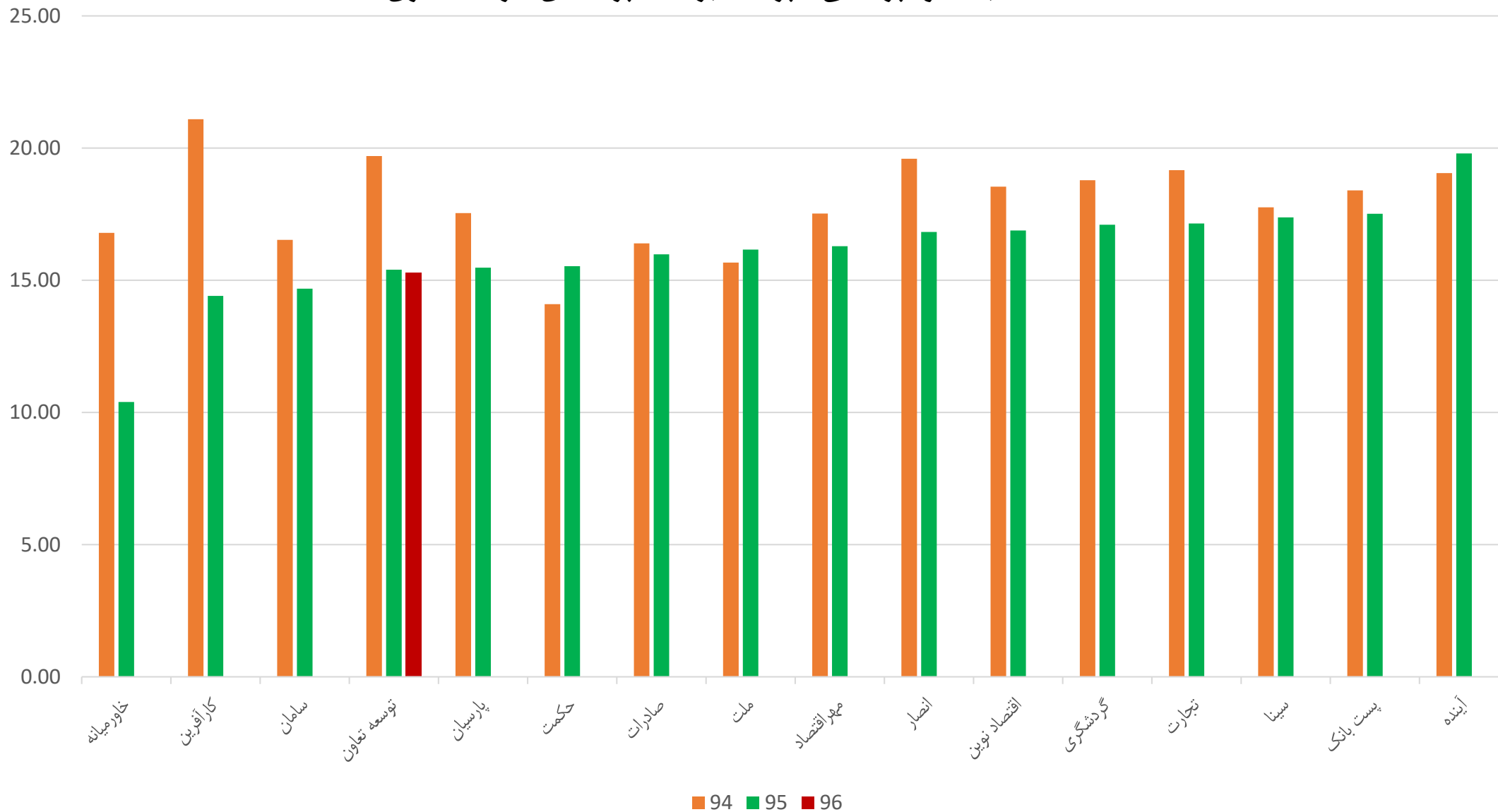
منبع: شریف زاده و کیایی

نسبت حقوق صاحبان سهام به دارایی ها

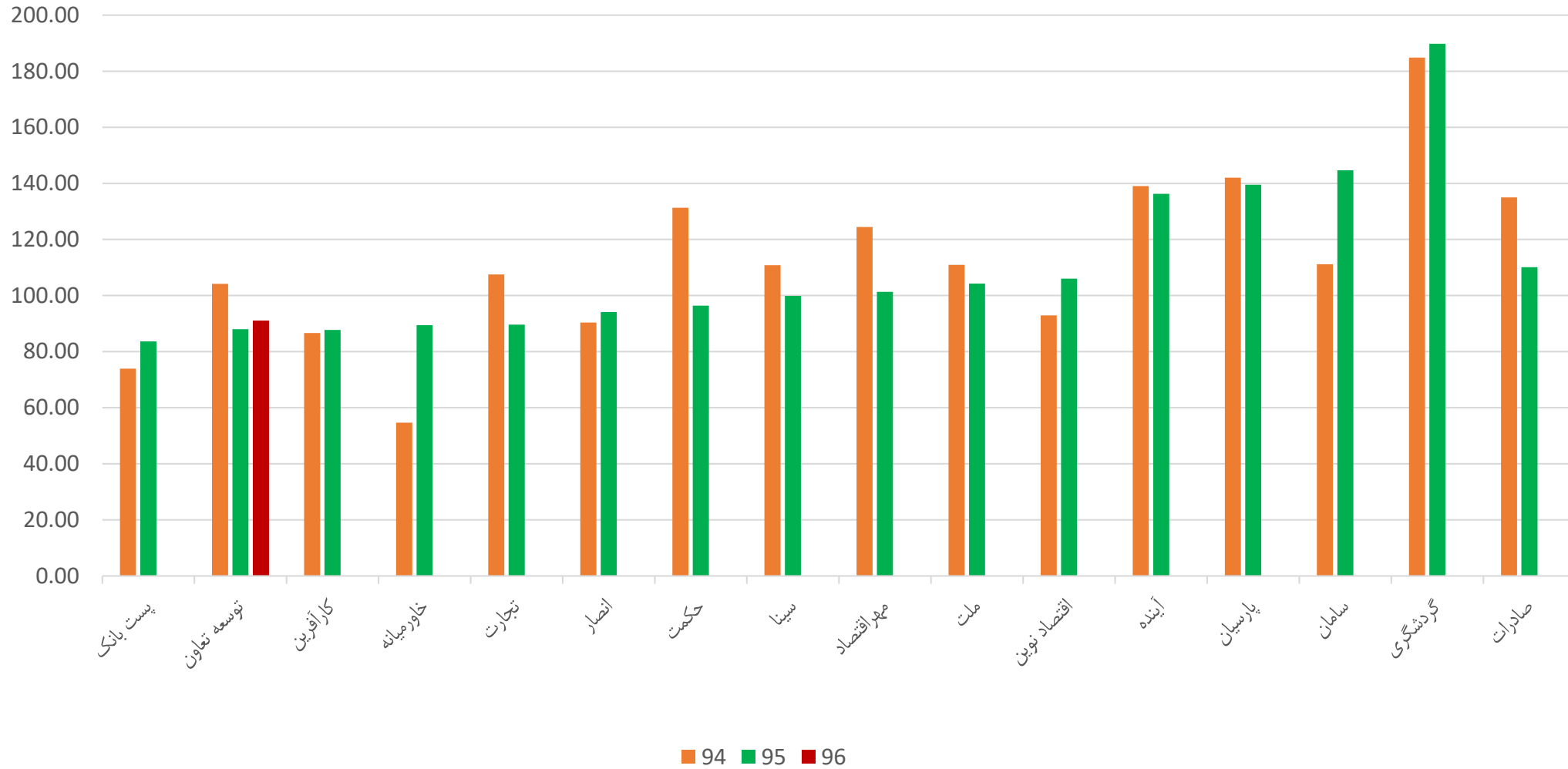
منبع: شریف زاده و کیایی

نسبت سود پرداختی سپرده ها بر کل سپرده های سرمایه گذاری

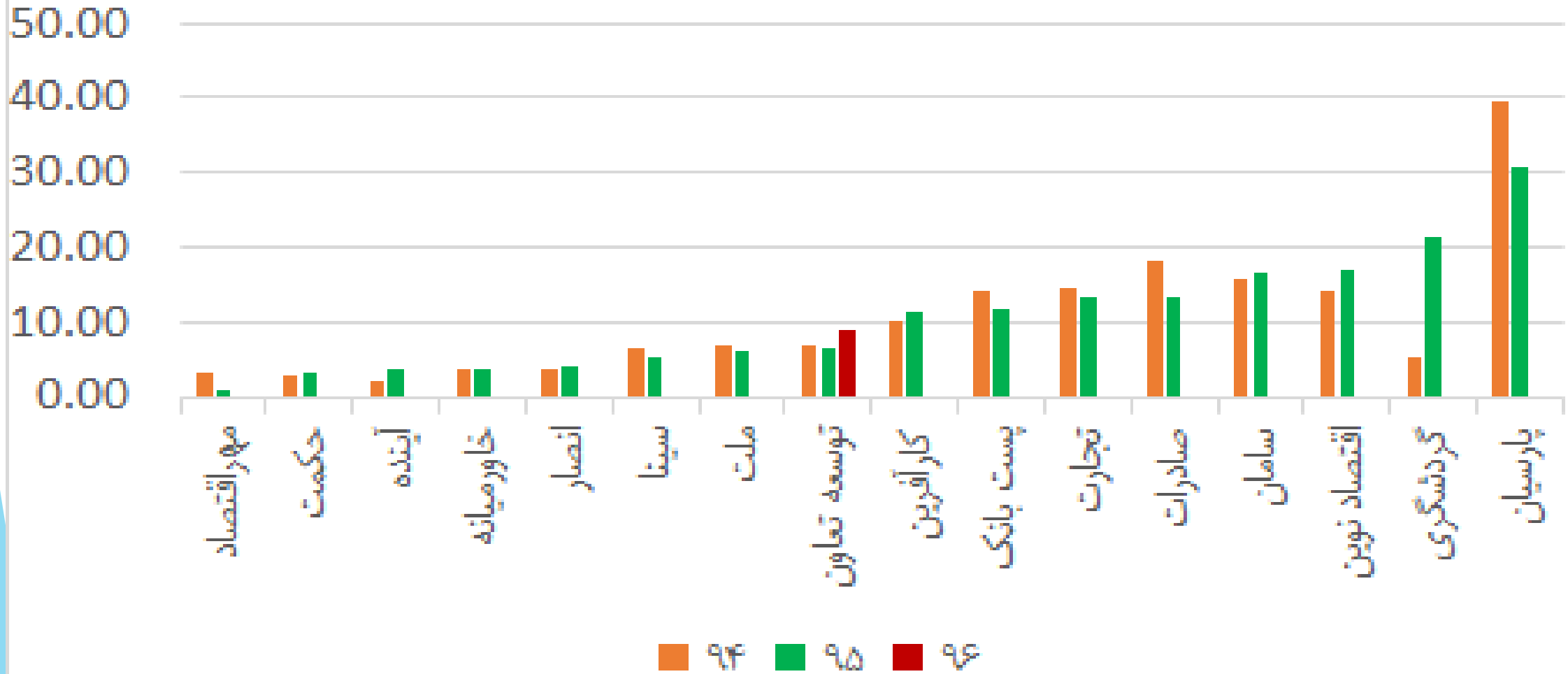

منبع: شریف زاده و کیایی

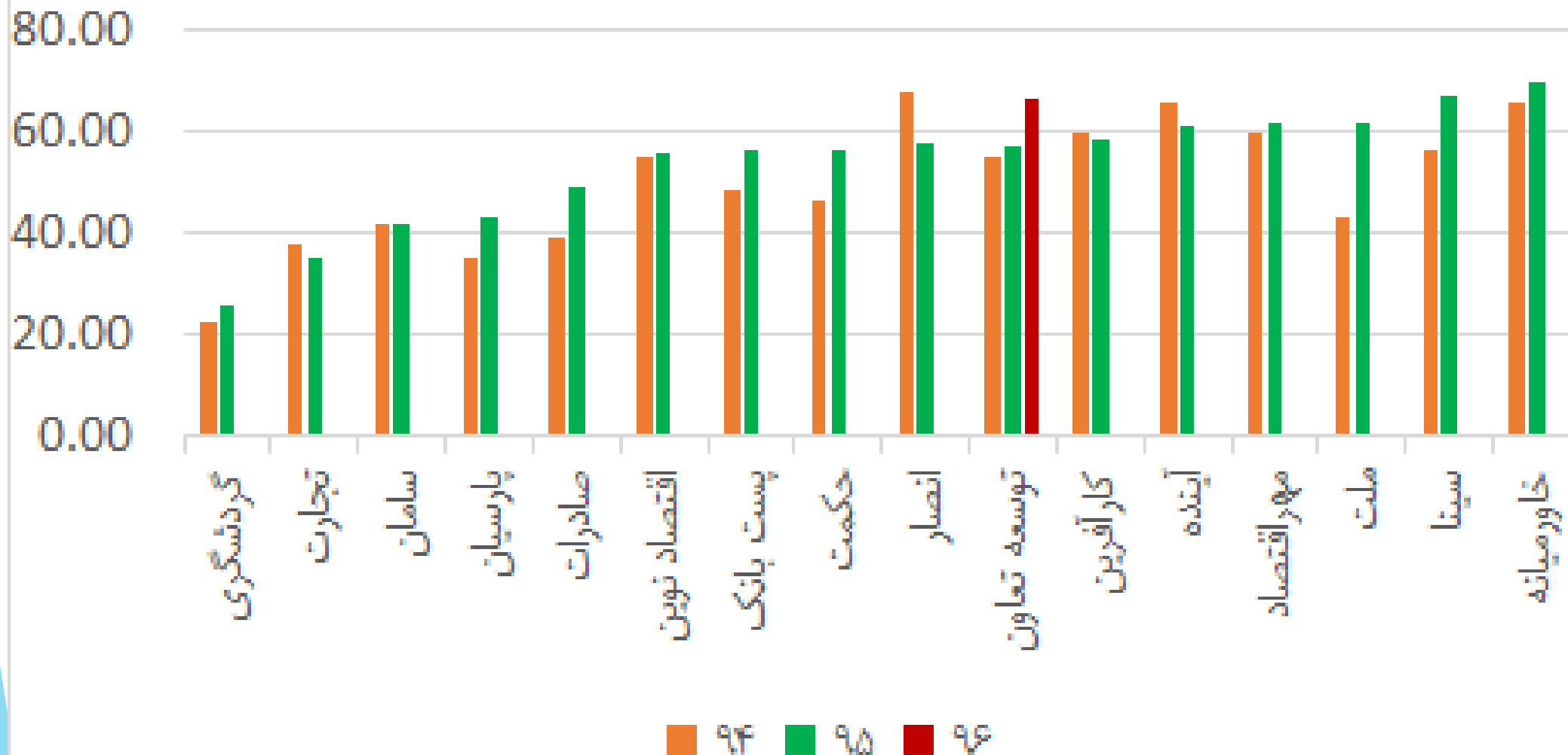
نسبت سود پرداختی به سپرده گذاران به درآمد تسهیلات

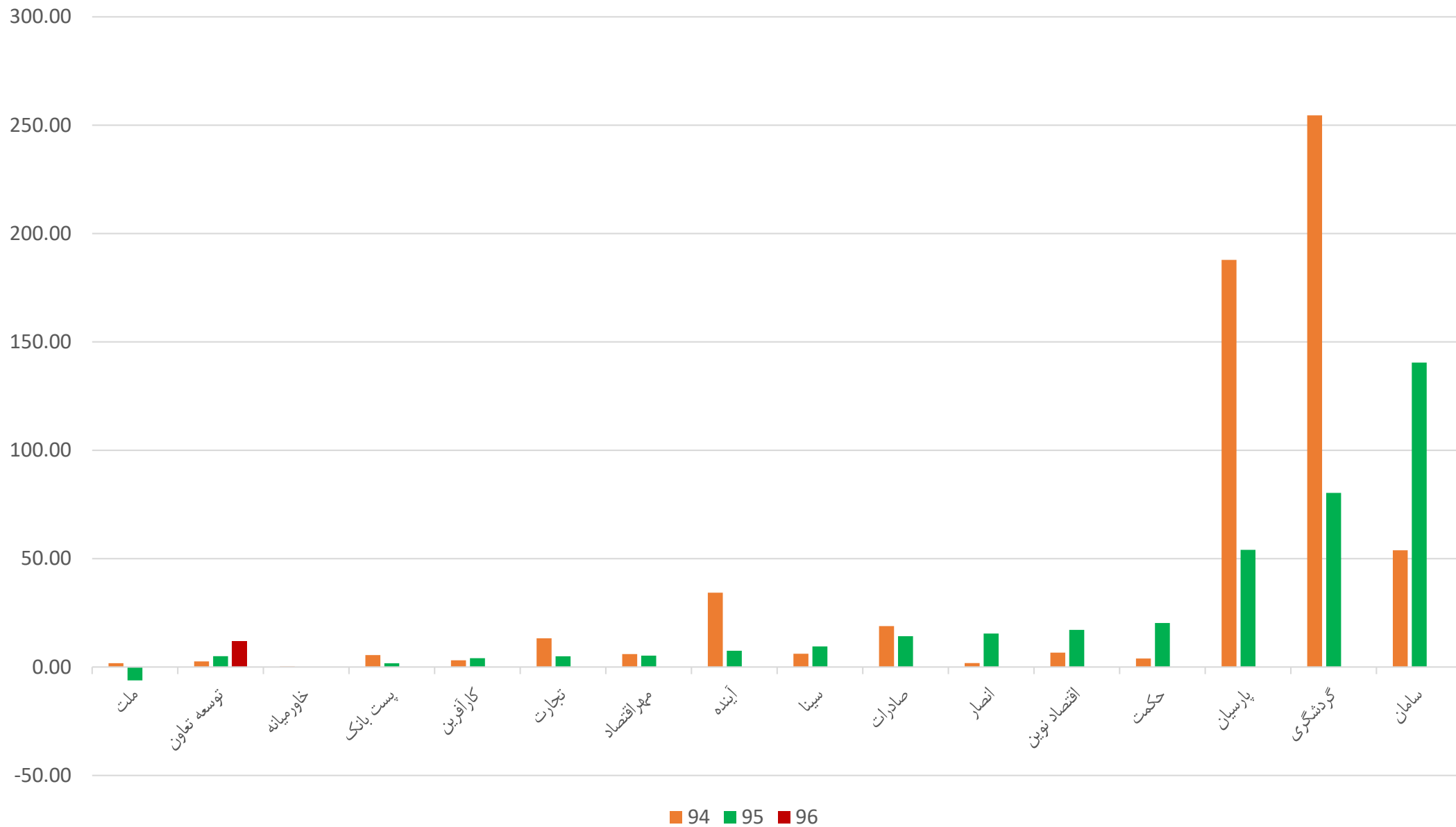
نسبت مطالبات غیرجاری

نسبت تسهیلات جاری به کل دارایی ها

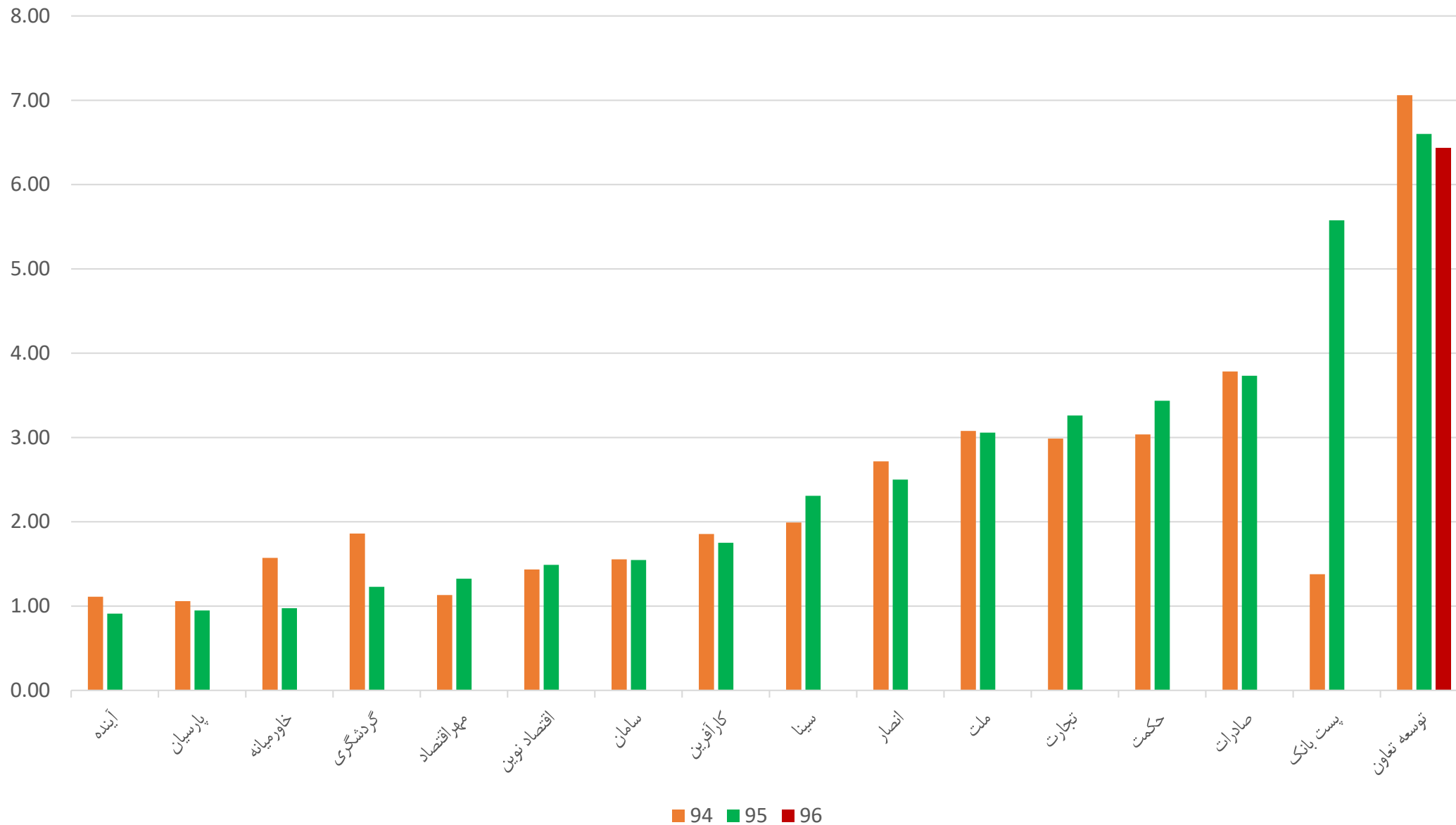

درآمد غیر عملیاتی به کل درآمد ها

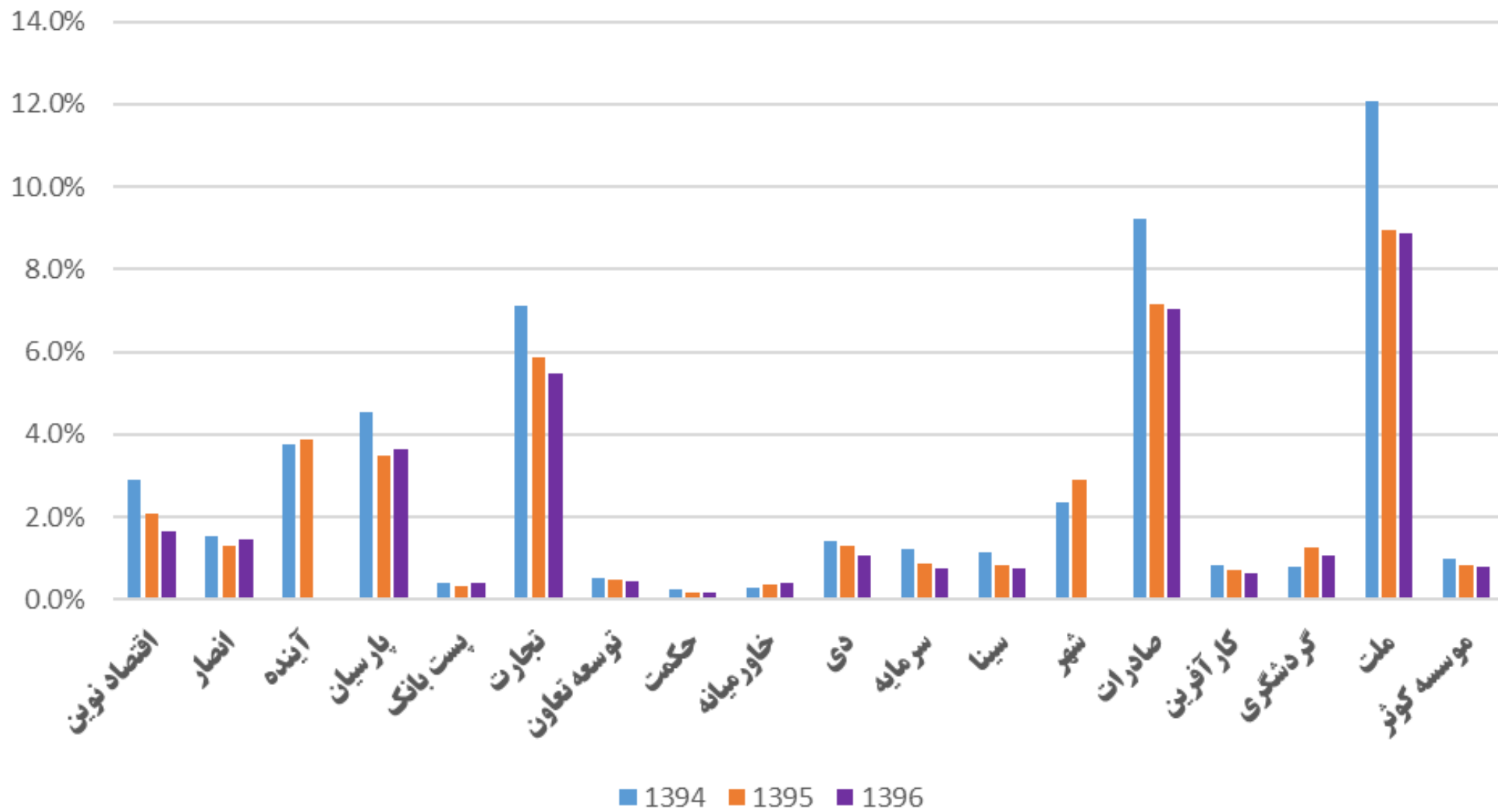
منبع: شریف زاده و کیایی

هزینه های اداری عمومی به سپرده ها (درصد)

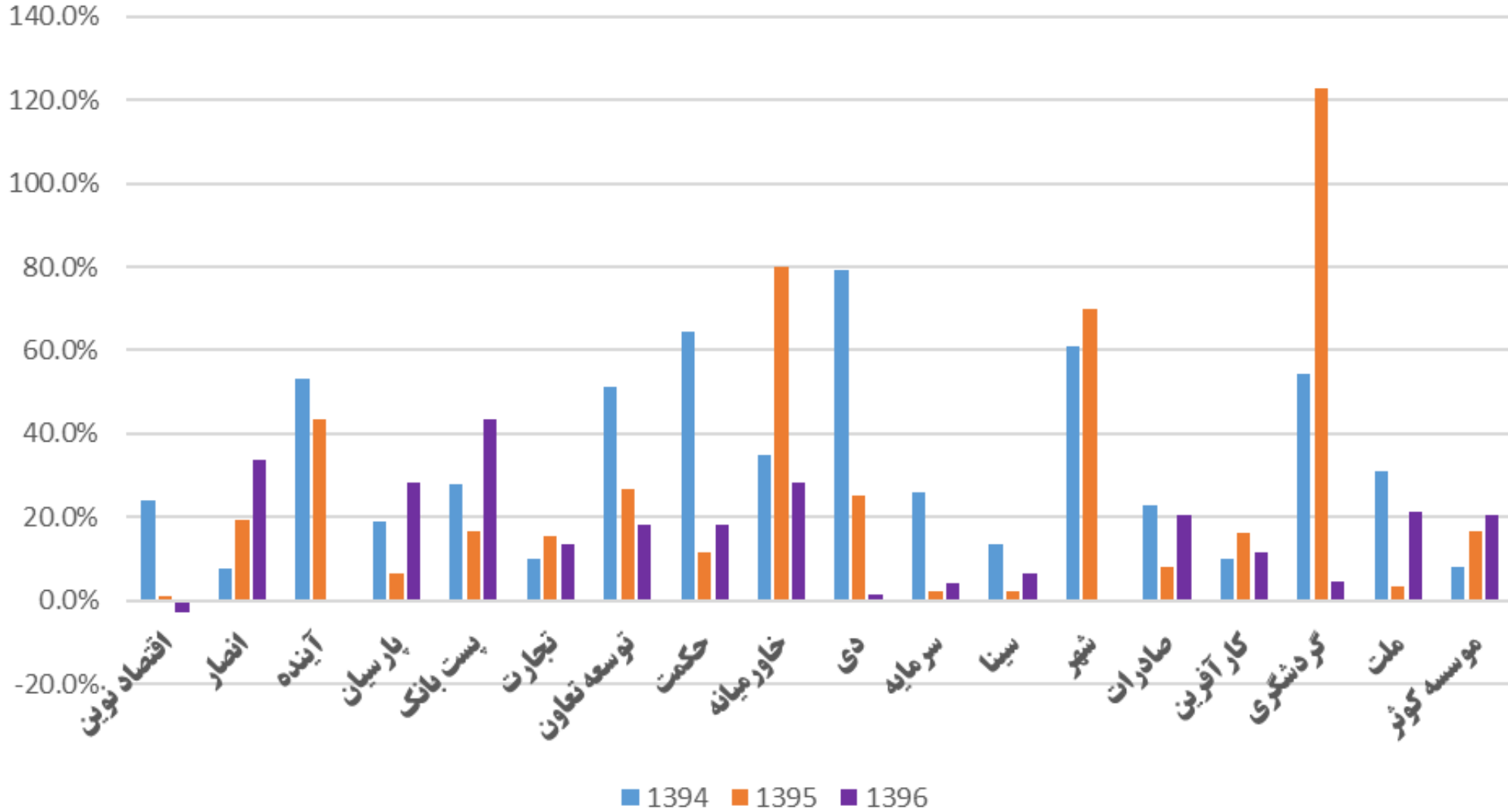
منبع: شریف زاده و کیایی

سهم از دارایی نظام بانکی

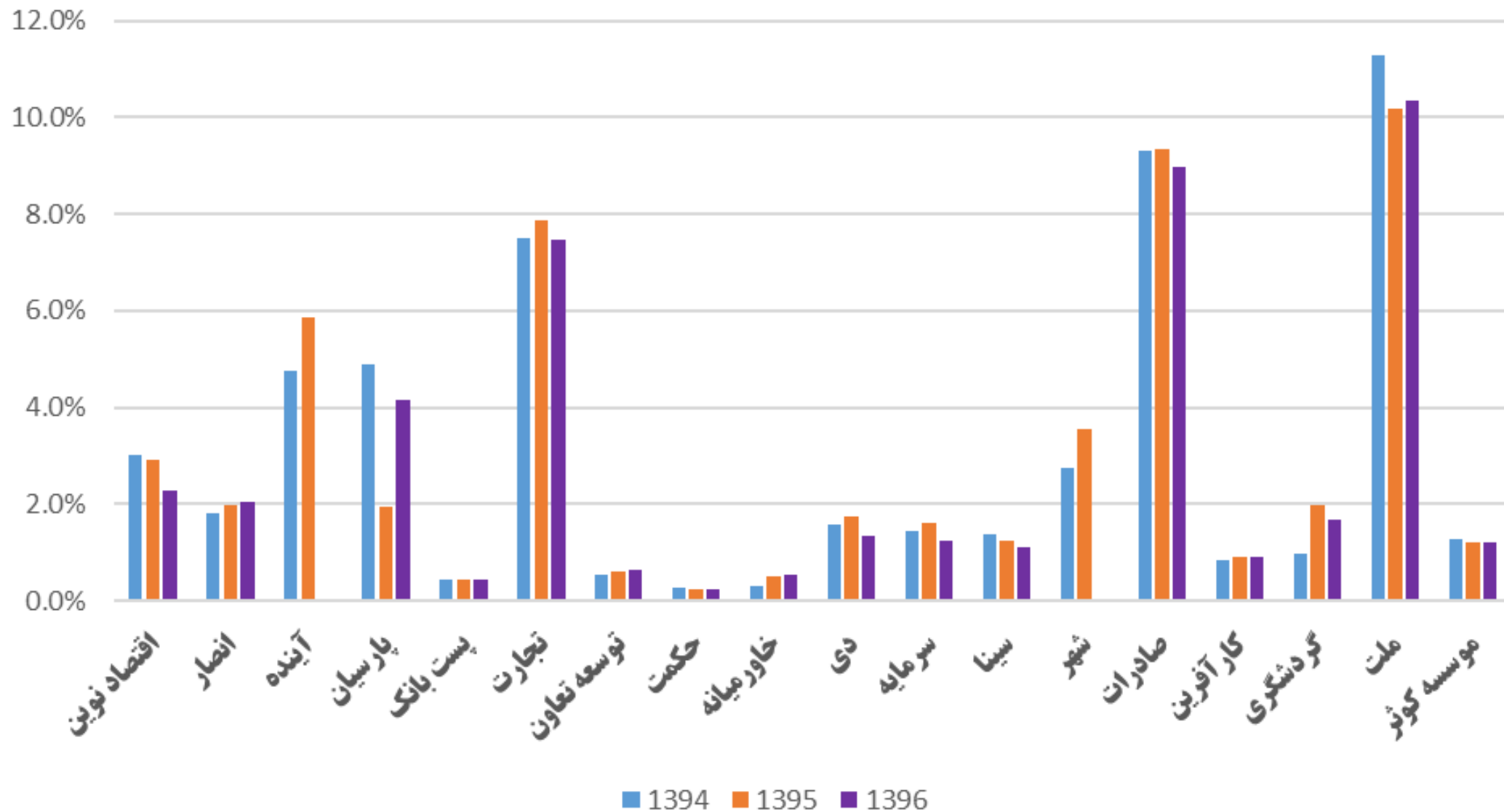
منبع: شریف زاده و کیایی

رشد دارایی‌ها

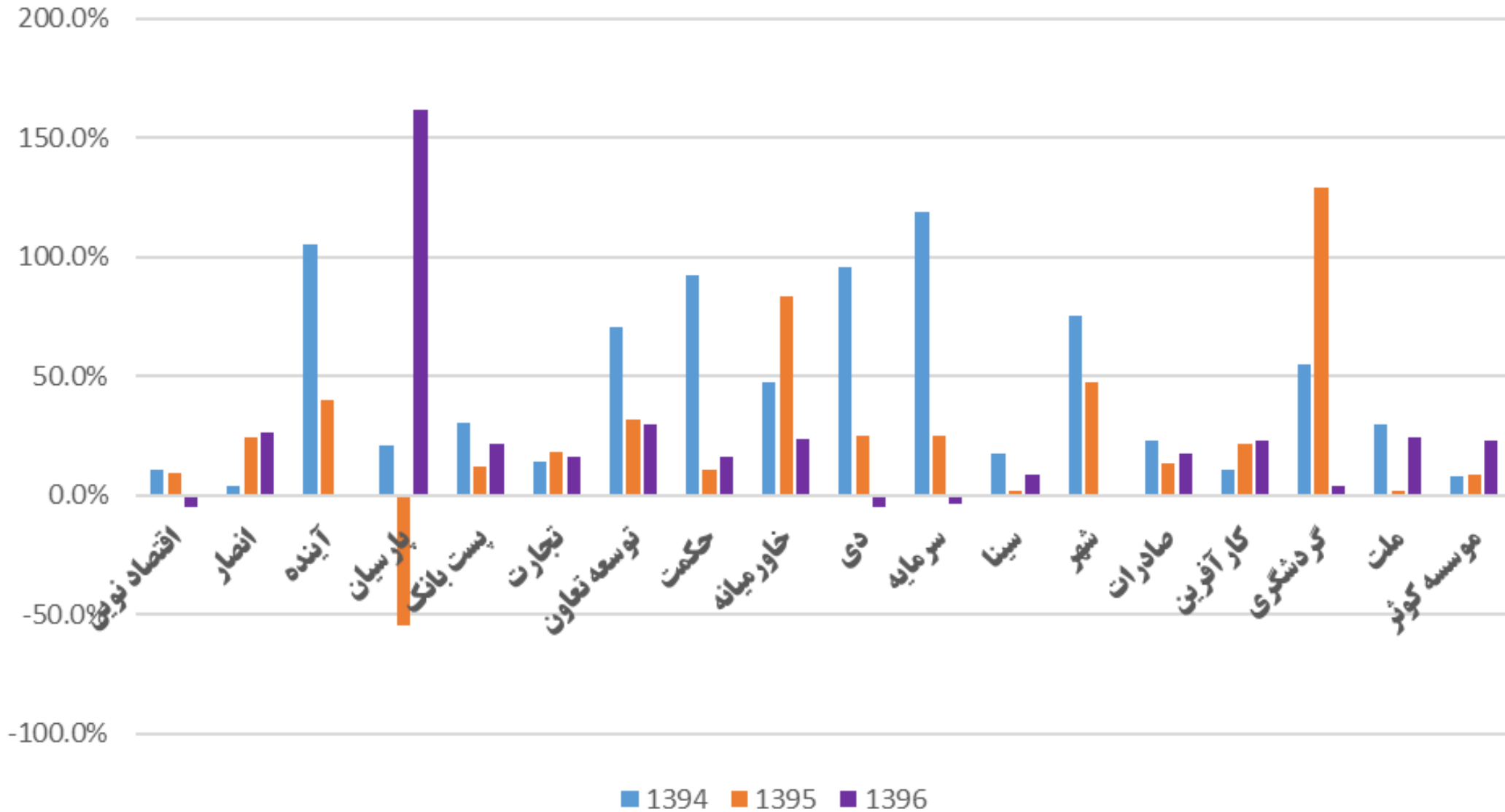
منبع: شریف زاده و کیایی

سهم از سپرده نظام بانکی

منبع: شریف زاده و کیایی

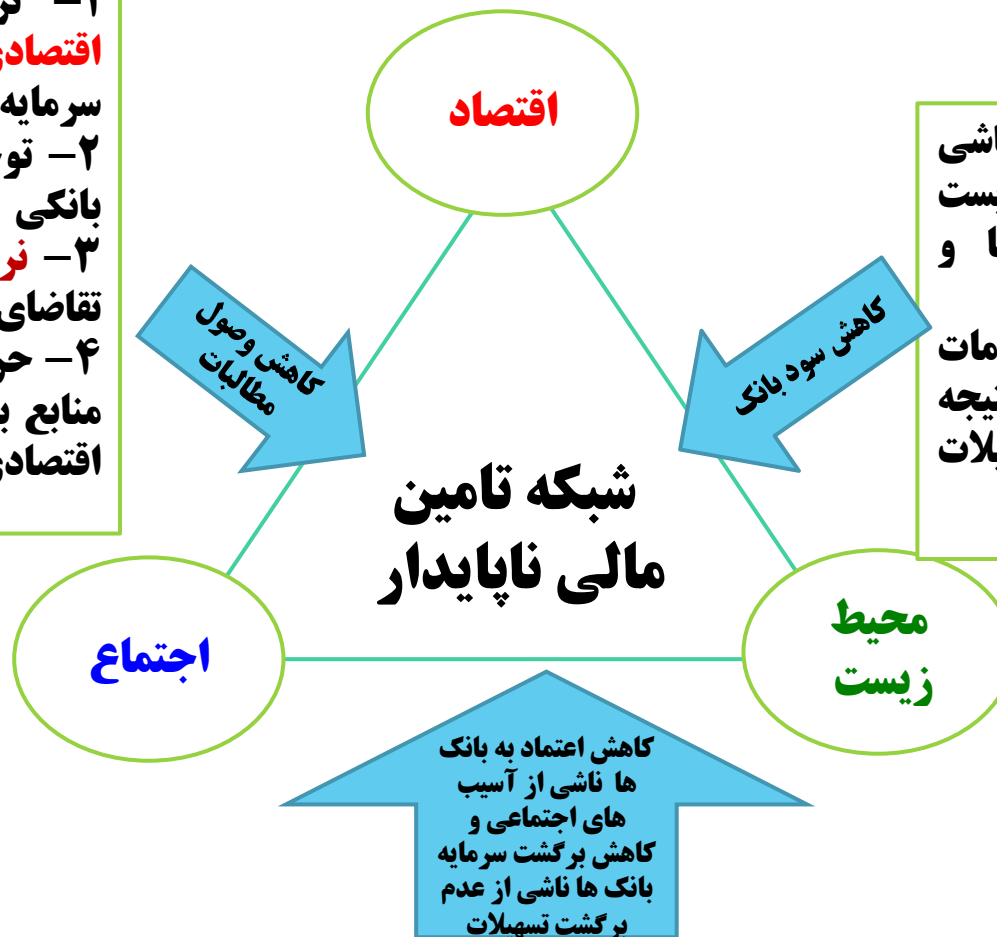
رشد سپرده‌ها

مثت ناپایداری در شبکه بانکی

- ۱- تزریق محدود هدفمند منابع مالی به **بخش های اقتصادی اشتغال زا و درآمد زا** که منجر به کاهش برگشت سرمایه و **کاهش سرعت خروج از رکود** می شود
- ۲- توجه اندک به **تامین مالی زنجیره ارزش** در شبکه بانکی
- ۳- **نرخ بالای سود سپرده** و تسهیلات که منجر به رشد تقاضای سپرده می شود
- ۴- حرکت بانک به سمت فعالیت های پر ریسک و تزریق منابع به بخش خدمات که مانع از ایجاد اشتغال و رشد اقتصادی می شود

- ۱- هزینه های آشکار و پنهان ناشی از عدم توجه به شاخص های زیست محیطی در ارزیابی طرح ها و مدیریت ریسک
- ۲- کاهش تولید محصولات و خدمات سالم و کاهش فروش و در نتیجه کاهش توان بازپرداخت تسهیلات دریافت شده در بلند مدت

- ۱- تمرکز کمتر باتک ها بر **مسئولیت های اجتماعی** و بنابراین **تامین محدود مالی مبتنی بر نیاز جامعه نظیر:**
  - محوریت اشتغال پایدار
  - محوریت کاهش فقر
  - محوریت درآمد زایی مبتنی بر اشتغال

تجربہ دنیا

From microfinance to inclusive banking

از تامین مالی خرد تا تامین مالی فراگیر

تجارب کشورهای دنیا

- بیش از نیمی از مردم جهان در **بخش غیر رسمی اقتصاد** فعال هستند نه از روی اختیار که از روی ضرورت
- **در ایران، سهم اشتغال غیر رسمی بیش از ۶۰ درصد است.**
- در زبان اقتصاد، این گروه از افراد مصرف کننده کالا و سرمایه در قالب فعالیت های اقتصادی خرد هستند
- دسترسی این گروه به منابع مالی می تواند در قرار گرفتن ایشان در بخش رسمی اقتصاد موثر باشد.
- تجربه دنیا نشان داده است که **خدمات مالی مناسب** می تواند در **افزایش رفاه و بهبود کسب و کار** این گروه بسیار موثر باشد.
- سیاستگذاران حوزه مالی در بسیاری از کشورهای دنیا به این نتیجه رسیده اند که **فراگیری مالی** بصورت رسمی یکی از مهمترین زیربناهای نرم در **فرایندهای اقتصاد اجتماعی** به شمار می رود.
- کشورهای عضو G۲۰ از فراگیری مالی به عنوان یکی از ارکان اصلی مباحث **توسعه اقتصادی** بحث می کنند.
- اخیراً بانک جهانی **دسترسی جامعه به خدمات مالی** را به عنوان یکی از بلوک های اصلی ساختمان **توسعه معرفی** کرده است.

➤ تجربه بانک های پس انداز آلمان و بانک های تعاونی آلمان یکی از اولین تجارب در این حوزه بوده است.

➤ در کشورهای اروپایی، **بانکداری اجتماعی** در کشورهای ایتالیا، اسپانیا، آلمان و ... به این گروه از مشتریان توجه ویژه داشته اند

➤ در کشورهای آسیایی و آسیای جنوب شرق در قالب **تامین مالی خرد**، ارائه خدمات برای این گروه از مشتریان مورد توجه قرار گرفته است

➤ در کشورهای آفریقایی نیز از این دست تجارب در قالب **موسسات تامین مالی خرد و اعتبارات خرد** شکل گرفته است.

بررسی تجربه دنیا در بحران مالی ۲۰۰۷

در فاصله سالهای ۲۰۰۷ الی ۲۰۱۰، **بحران مالی و اقتصادی** ایالات متحده، اروپا و جهان را در بر گرفت. ۷ میلیون امریکایی و ۲ میلیون اروپایی شغل خود را از دست دادند و ۱۰ میلیون نفر زیر خط فقر قرار گرفتند. هزاران خانواده بی خانمان شدند و بسیاری پس اندازهای خود را از دست دادند. به گونه ای که احیا اثرات این بحران، سال ها به طول خواهد انجامید
بندیکتور. کتاب بانکداری اجتماعی. ۲۰۱۰

در این بحران نیز یکی از مهمترین گلوگاه ها، **نرخ های بهره پول و کالا** بود که منجر به **چنین بحرانی** شد.

بیکاری ، فقر ، ورشکستگی بنگاه های اقتصادی و ....

• تزریق منابع مالی به یک بخش خاص (مسکن)

• افزایش نقدینگی در دست مردم

• افزایش تقاضای انتظاری

• تورم

• کاهش قدرت خرید

• ناتوانی در باز پرداخت وام ها

• پدیده هجوم بانکی

• ورشکستگی بانک های بزرگ

بانکداری و تامین مالی اجتماعی

✓ در بحران مالی و اقتصادی سالهای ۲۰۰۷ الی ۲۰۱۰ تنها بانک هایی که توانستند هم به بقا خود ادامه دهند، هم به دارایی های خود اضافه کنند ، هم رشد مناسب و تا ۳۰ درصد داشته باشند و هم مشکلات اقتصادی پیش آمده برای مردم را تا حدی تعدیل کنند، **بانک های بودند که مبتنی بر نیازهای واقعی جامعه ساماندهی شده بودند.**

✓ همین مساله باعث شد تا مشتریان، منابع مالی را از سایر بانک ها به این بانک ها منتقل کنند.

✓ این شیوه بانکداری به دلیل پاسخ گویی به نیازهای واقعی اقتصادی و اجتماعی به ویژه در سطح منطقه، امروزه به عنوان یک روش نوین برای پاسخ گویی به بحران های اقتصادی و اجتماعی در کشورهای اروپایی و امریکا شناخته شده است

بانکداری و تامین مالی اجتماعی

- ✓ در **بحران اخیر**، بسیاری از بانک‌هایی که پتانسیل بقاء داشتند، از منابع مالی کافی برای وام دادن به بنگاه‌های متوسط و کوچک برخوردار نبودند.
- ✓ بسیاری از بنگاه‌های اقتصادی، منابع مالی خود را از دست دادند و بنابراین تولیدات آنها کاهش یافت، اشتغال در این بنگاه‌ها افول کرد و در بسیاری موارد قادر به پرداخت دستمزد نیروی کار نبودند.
- ✓ بنابراین مردم پول کافی برای تامین مخارج خود را نداشتند و بنابراین مخارج مصرفی کاهش یافت.
- ✓ این عوامل همگی با هم منجر به یک **مارپیچ رو به سقوط** در فعالیت‌های اقتصادی و بنابراین **ورشکستگی** بسیاری از بنگاه‌ها و تضعیف کل اقتصاد در سطح ملی و بین‌المللی شد.

بانكداری و تامین مالی اجتماعی

✓ در نتیجه بحران مالی سال های مورد اشاره، **بانكداری و تامین مالی اجتماعی** به عنوان یک شیوه تامین مالی مهم از نگاه مشتریان در اروپا شناخته شد.

✓ در واقع بانک های اجتماعی اروپا به عنوان برندگان بحران ۲۰۰۷ الی ۲۰۱۰ شناخته می شوند. این بانک ها توانستند در آن زمان بیش از ۲۰ درصد در سال بر دارایی های خود اضافه نمایند و در طول سالهای بحران، دارایی های آنها دو برابر شد

✓ **بانكداری اجتماعی** درسی مهم برای بخش تامین مالی و بانکی به منظور **پیشگیری از قرار گرفتن در بحران** در آینده به شمار می رود.

بانکداری و تامین مالی اجتماعی

مهمترین تفاوت بین بانک های معمول و بانک های اجتماعی

- ✓ در حالیکه بانک های معمول بر **اصل بیشینه سازی سود** متمرکز می شوند اما بانک های اجتماعی سه اصل **سود، مردم و منابع** را همزمان در نظر می گیرند
- ✓ **بانک های اجتماعی** همچنان که **سودآوری** را در نظر دارند، اما به همان نسبت برای **بهبود وضعیت مردم و محیط زیست** نیز اهمیت قایل هستند.
- ✓ به عبارت دیگر، سه اصل را در فرایند تصمیم گیری برای پرداخت تسهیلات به مشتری و موضوع پرداخت مد نظر دارند.
- ✓ برای موفقیت در این مسیر این بانک ها می بایست از برخی فشارها اجرایی آزاد باشند. به اندازه کافی کوچک و انعطاف پذیر باشند تا بتوانند در تصمیم گیری سریع عمل نمایند
- ✓ بانک ها می بایست به **ایده آل های خود** پای بند باشند و با مشتریان اعتباری خود **عادلانه** برخورد نمایند.
- ✓ این مساله تنها راه برای موفقیت بانک هایی است که بر مبنای ارتباط مستقیم با مشتریان تعریف شده اند.

▶ سابقه تاریخ تامین مالی فراگیر به **بانک‌های پس انداز** در اروپا بر می گردد

▶ شاید **تامین مالی خرد** را بتوان دومین نسل از مباحث تامین مالی فراگیر دانست که در سالهای ۲۰۰۵ بیشترین رونق را داشته است و در بسیاری از کشورها نظیر بنگلادش، هند، اندونزی، کشورهای اروپایی و ... مورد استفاده قرار گرفته است.

▶ پس از بحران مالی ۲۰۰۷، و بعد از آنکه **بانک‌های اجتماعی** و پس انداز در حین بحران توانستند به خوبی از این دوره عبور نموده و بسیاری از بنگاه‌های کوچک و متوسط را از ورشکستگی نجات دهند، توجه به شیوه‌های بانکداری اجتماعی به عنوان راه حلی برای مبارزه با بحران‌های مالی مورد توجه قرار گرفت

▶ بعد از بحران مالی ۲۰۰۷، بر مفهوم فراگیری مالی در تمام ابعاد بانکداری اعم از ارائه خدمات بانکی و تامین مالی توجه جدی شد و در بانک‌های مرکزی مختلف دنیا و بانک‌های مختلف نیز به تدوین مقررات مربوط پرداخت شد

▶ **بانک های پس انداز:** بیشتر با تمرکز بر پس انداز های خرد، منابع خرد مردم را جمع آوری می کردند و در **کسب و کارهای خرد** نیز سرمایه گذاری می نمودند.

▶ یکی از نمونه های موفق این بانک ها در آلمان است که یک انجمن تحت عنوان **اسپارکاسن** بر فعالیت این بانکها نظارت دارد و دامنه وسیعی از خدمات بانک و سرمایه گذاری در **کسب و کارهای کوچک** را برای این دامنه هدف به انجام می رساند.

▶ **تامین مالی خرد:** در سال ۲۰۰۵ بیشترین رونق را در جهان داشت و نمونه های موفق آن در آسیا و هند و کشورهای جنوب شرق آسیا دیده می شود. این نوع تامین مالی بر **پرداخت تسهیلات کوچک، کوتاه مدت و بدون وثیقه و ارایه خدمات بیمه ای** تمرکز دارد. بکارگیری الگوهای اینچنین در **فقرزدایی** بسیار موثر بوده است. موسسات تامین مالی خرد امروزه خدمات نوینی را به مشتریان ارایه می دهند و بسیاری از این خدمات مبتنی بر **بستر فناوری الکترونیک** است.

▶ **بانک های اجتماعی:** این بانک ها بر خلاف بانکهای معمول که **سودآوری** را هدف قرار می دهند، سودآوری را همزمان با **سود مردم** و **حفظ منابع پایه** بهینه می کنند. این بانک ها در کشورهای اروپایی بیشتر فعالیت دارند و در بحران مالی امریکا و اروپا در سال ۲۰۰۷، توانستند بیش از ۴۰ درصد از منابع مردم را جذب نمایند، از **ورشگستگی بنگاه های خرد و کوچک جلوگیری کنند** و ضمناً سودآوری داشته و دارایی های آنها روند فزاینده خود را حفظ کرده است. از این بانکها و نوع بانکداری ایشان به عنوان پاسخی به **بحران های مالی** یاد شده است.

▶ پس از آن و با توجه به اینکه بخش عمده ای از مردم جامعه در کشورهای مختلف از دسترسی به منابع مالی و خدمات بانکی محروم هستند،

فراگیری مالی

مروری بر برخی مطالعات انجام شده در بانک جهانی و بانک تسویه حساب های بین المللی (BIS)، در دهه اخیر، نشان می دهد که به طور متوسط حدود ۶۰ درصد از افراد در کشورهای اروپای شرقی، ۵۰ درصد در کشورهای آسیایی، کمتر از ۴۰ و ۳۰ درصد به ترتیب در کشورهای آمریکای لاتین و آفریقا از حساب بانکی در یک موسسه رسمی مالی برخوردارند. همچنین به طور متوسط کمتر از ۶۰ درصد از بنگاه های خرد در کشورهای آسیایی، اروپایی و امریکایی از تسهیلات بانکی به صورت رسمی بهره مند می شوند.

در تعریف **فراگیری مالی** و **تامین مالی فراگیر** بر **گستره خدمات بانکی برای عموم مشتریان** و به ویژه **مشتریان کم درآمد** از یک طرف و کیفیت مناسب این خدمات از طرف دیگر تاکید شده است. در بخش تجهیز منابع و خدمات بانکی، فراگیری مالی به معنای دسترسی بیشتر به خدماتی نظیر حسابهای بانکی، ATM، POS، بانکداری موبایل، شبکه گسترده شعب و ... و در بخش تخصیص منابع دسترسی سریع، **بدون ضمانت های معمول** به تسهیلات خرد برای کسب و کارهای خرد، کوچک و متوسط در قالب الگوی های مختلف است.

▶ **بانک تسویه حساب‌های بین‌المللی (BIS)**، در یکی از تحقیقات خود در سالهای اخیر به برخی از **پیش‌نیازهای فراگیری مالی** و پیاده‌سازی الگوهای تامین مالی فراگیر با تمرکز بر نقش بانک‌های مرکزی در بسیاری از کشورها پرداخته که برخی از موارد مورد اشاره در این تحقیق به شرح زیر است:

▶ در بسیاری از بانک‌های مرکزی در کشورهای مورد مطالعه، **تعریف درستی از فراگیری مالی ارایه نشده** است و توصیه شده است که **بانک‌های مرکزی** می‌بایست به عنوان مهمترین اقدام نسبت به تعریف فراگیری مالی اقدام نمایند.

▶ نکته دیگر اینکه ضروریست مقررات مورد نیاز توسط بانک‌های مرکزی برای اجرای **بانکداری فراگیر** تدوین و اختیارات لازم در این خصوص به بانکها داده شود.

▶ مطلب مورد تاکید دیگر در این تحقیق آن است که بانک‌های مرکزی می‌بایست نسبت به ایجاد هم‌افزایی لازم بین نهادهای پولی و مالی در راستای دستیابی به **فراگیری مالی اقدام نمایند**

اجماع بین الملل در فراگیری مالی

▶ در بسیاری از کشورهای دنیا، **بحث های فراگیری مالی** شکل گرفته است و در ساختار نظام بانکی چه در بانک مرکزی و چه در بانک ها اجرایی شده است.

▶ **AFI**: سازمانی مستقل و بین المللی است که در مالزی مستقر است. این سازمان مجموعه ای از بانکهای مرکزی و نهادهای پولی و مالی سیاستگذار را به عضویت دارد و هدف از تاسیس آن ارتقای دسترسی، استفاده و کیفیت خدمات مالی مناسب به جامعه هدف است.

▶ این موسسه دارای ۱۰۳ عضو از ۹۰ کشور جهان است.

▶ کمیته نظارت های بانکی بال و کمیته پرداختها و زیرساختهای بازار بال به موضوع فراگیری مالی و مقررات مربوطه برای بانکها به صورت جدی پرداخته است.

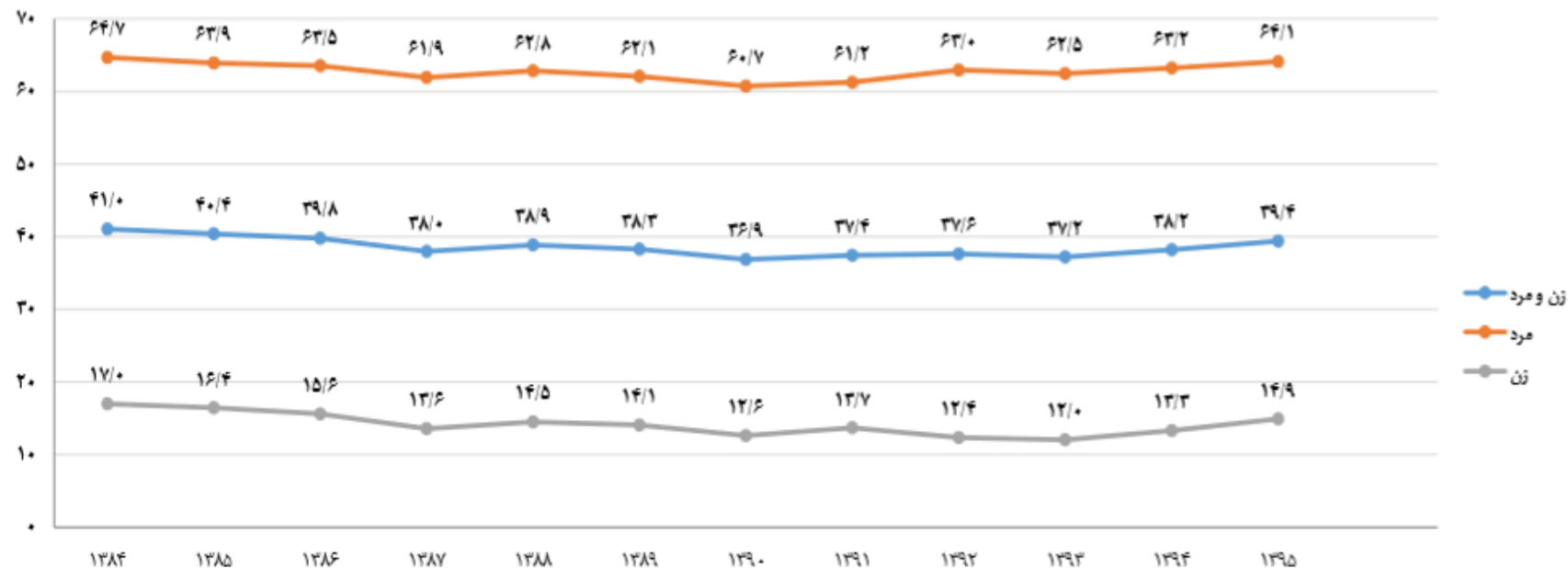
▶ گروه **GPFI** یا شرکای جهانی برای فراگیری مالی وابسته به **G20** به تدوین شاخص های کلیدی در این حوزه پرداخته اند

▶ گروه **OECD** از شبکه ای از پروژه ها در **فراگیری مالی** برخوردار است.

.....

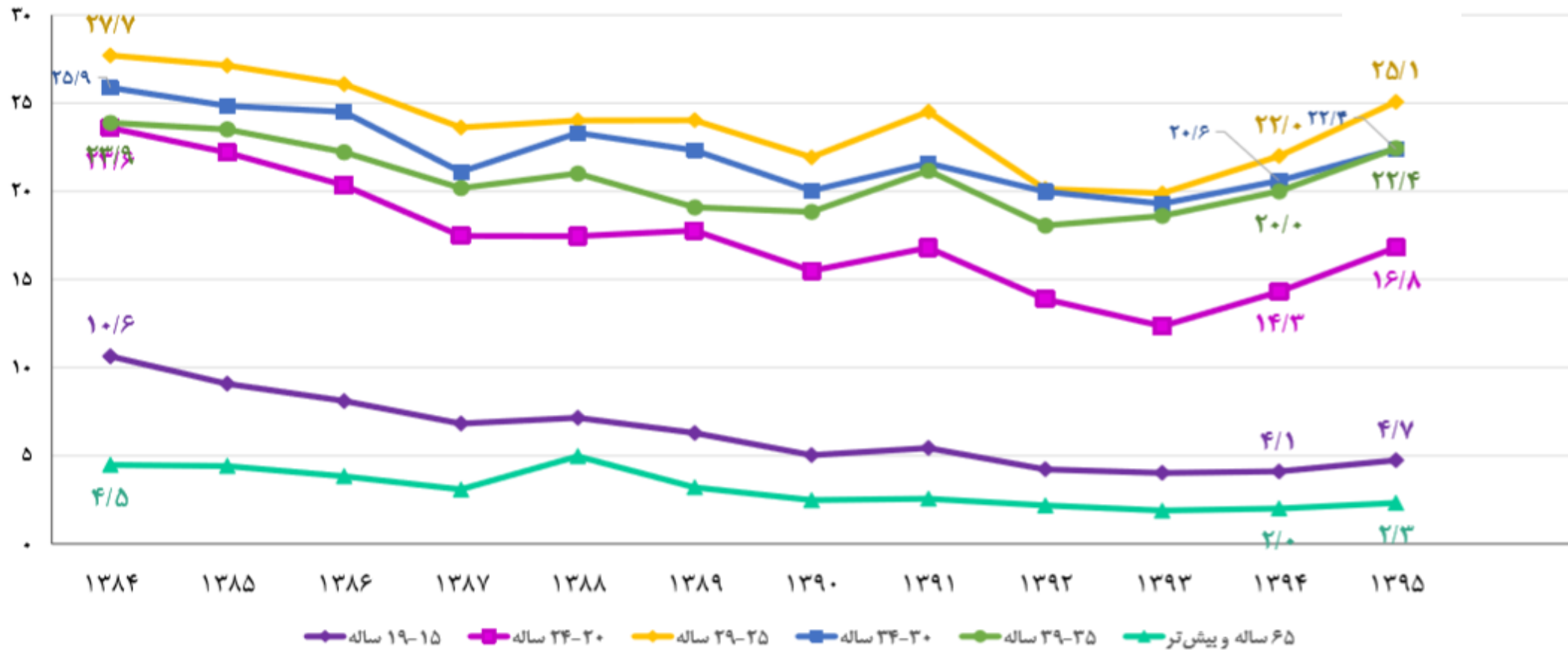
زنان و فراگیری مالی

نمودار ۳- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک جنس در سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۵

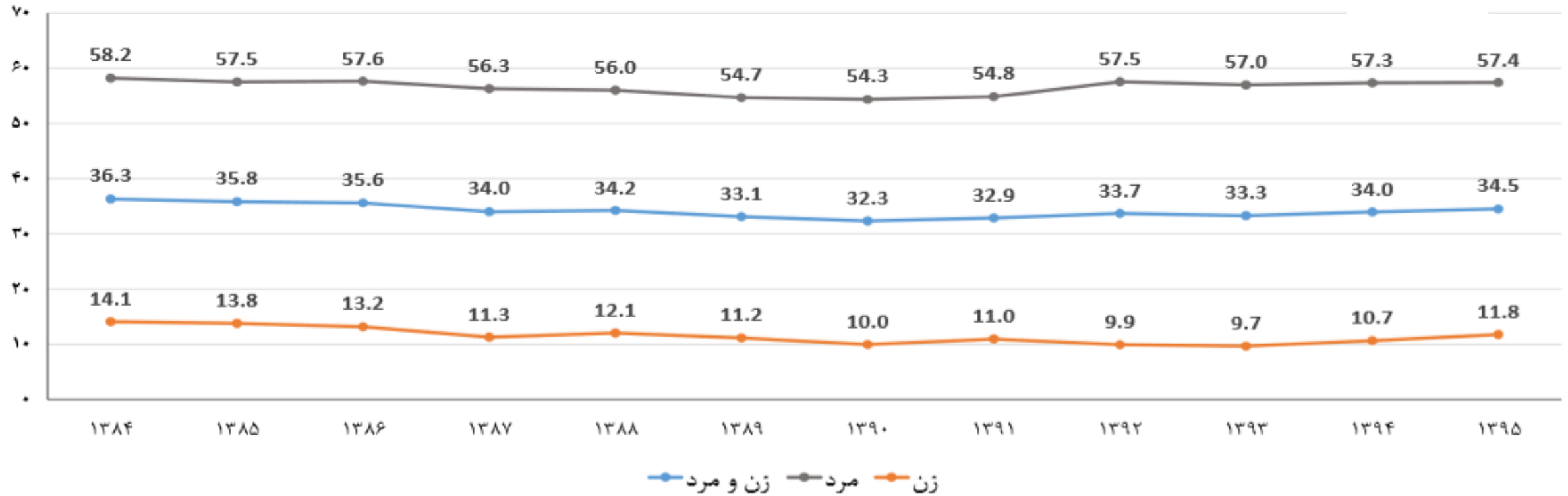
– نرخ مشارکت اقتصادی تا سال ۱۳۹۱ روند کاهشی داشته و پس از آن روند افزایشی پیدا کرده است. میزان رشد نرخ مشارکت اقتصادی از سال ۱۳۹۳ به بعد بالاتر از مردان است.

نمودار ۶- نرخ مشارکت اقتصادی زنان به تفکیک گروه‌های سنی منتخب در سال‌های ۸۴ تا ۹۵

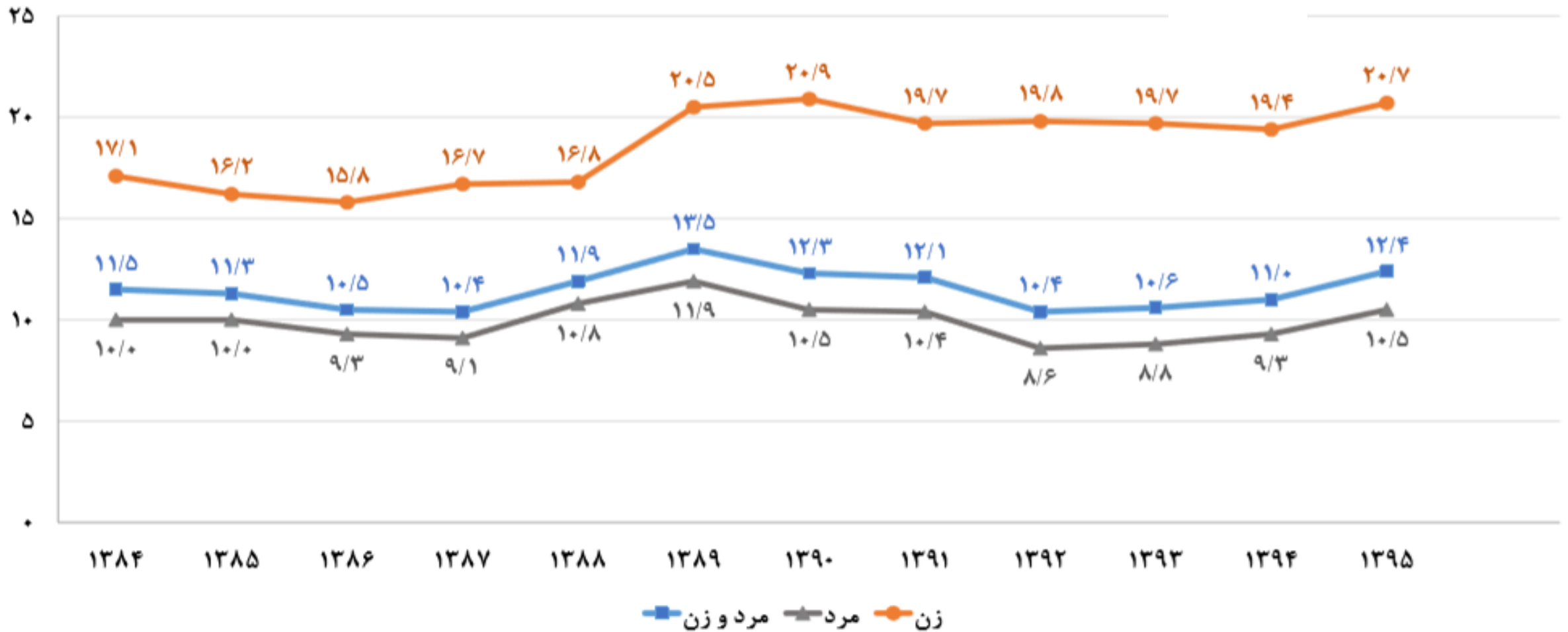
– افزایش نرخ مشارکت زنان در گروه سنی ۲۵ تا ۲۹ ساله قابل ملاحظه است.

نمودار ۱۱- نسبت اشتغال به تفکیک جنس در سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۵

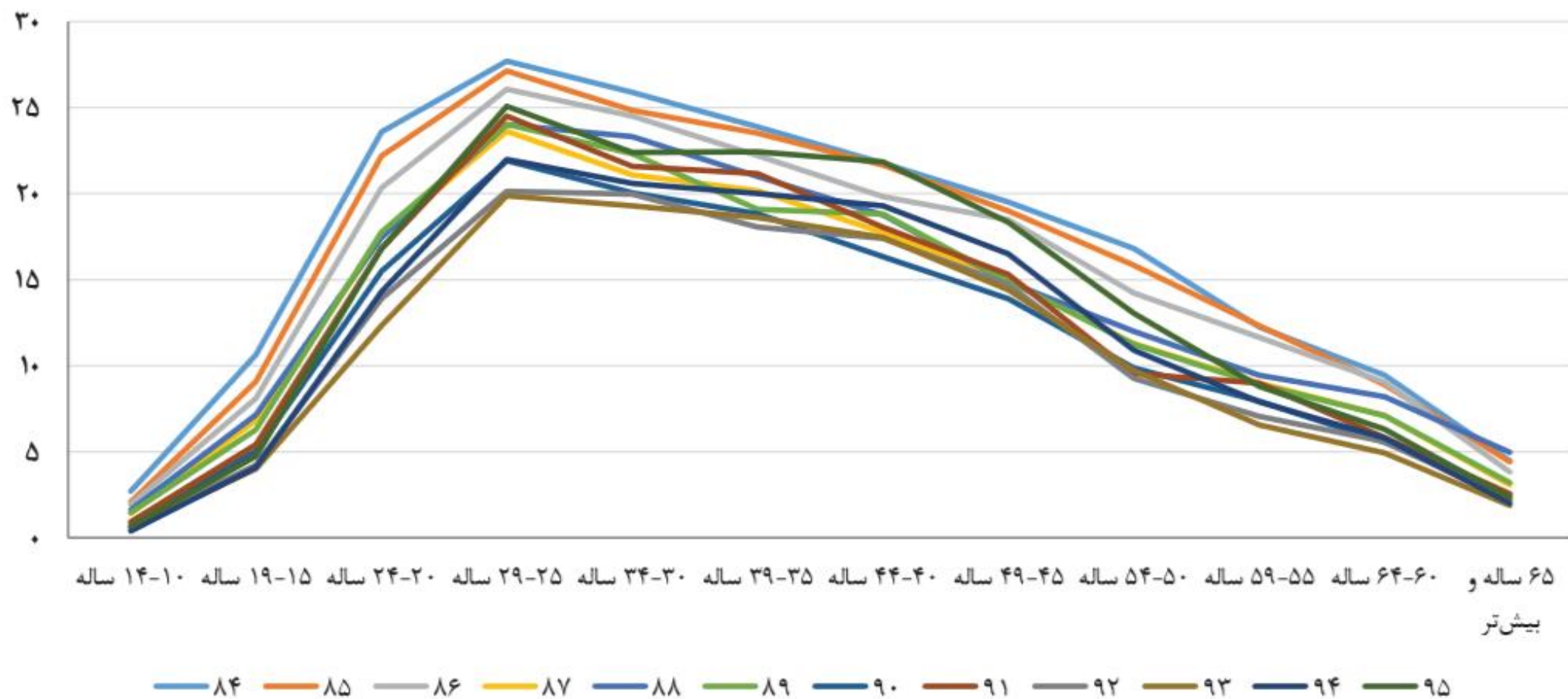

– اهمیت نسبت اشتغال کمتر از نرخ بیکاری نیست.

نمودار ۱۴- نرخ بیکاری به تفکیک جنس در سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۵

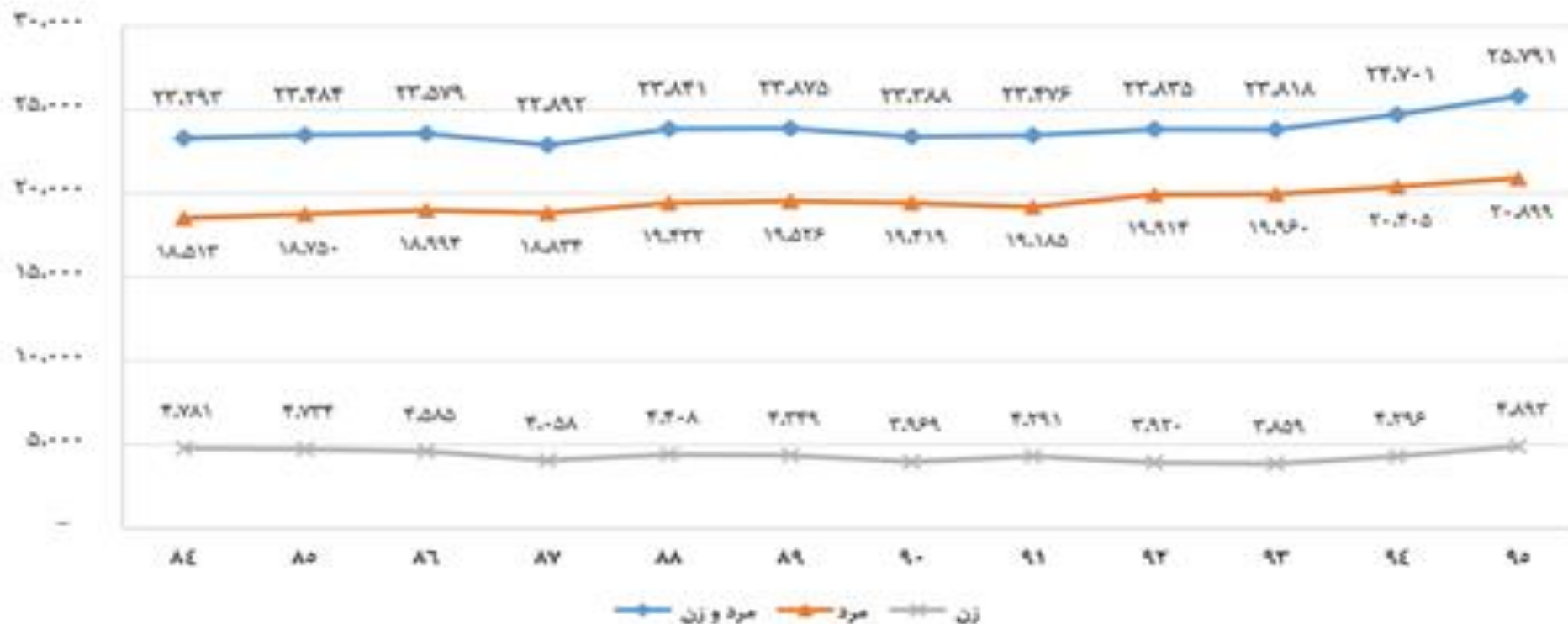

نمودار ۸-۲- نرخ مشارکت اقتصادی زنان به تفکیک گروه‌های سنی در سال‌های ۸۴ تا ۹۵

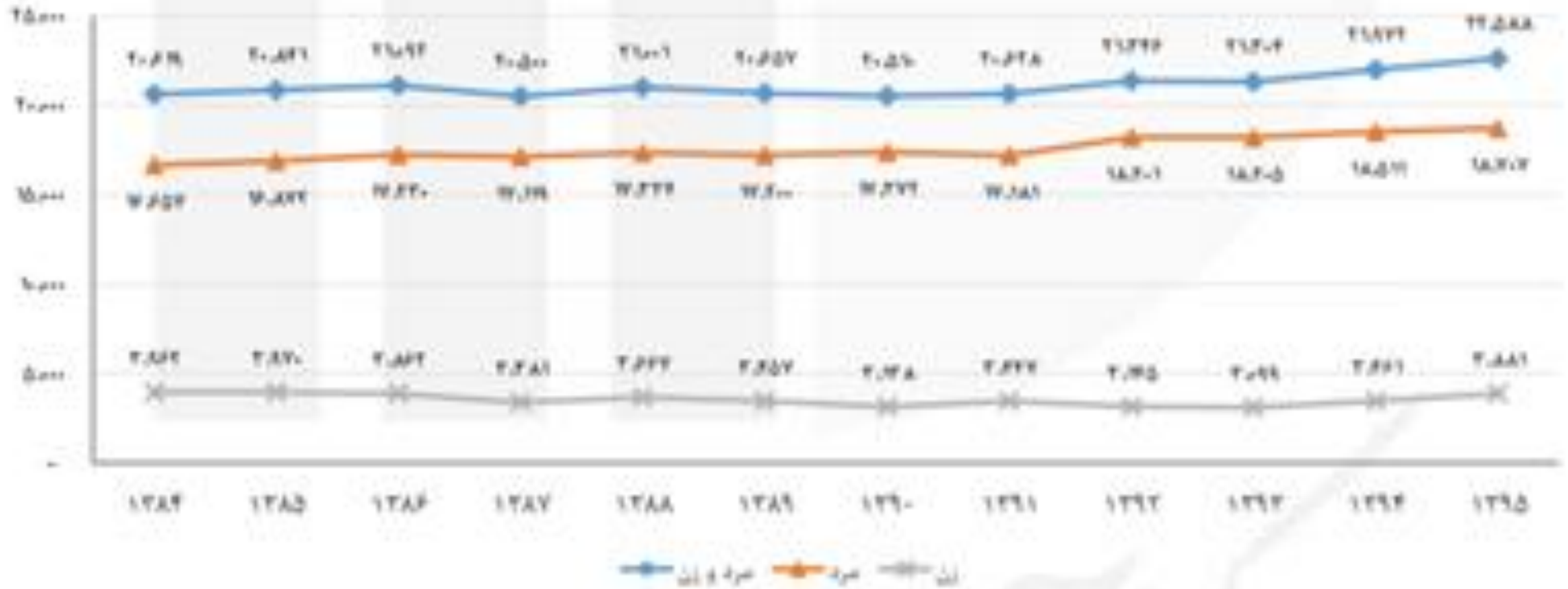
- طی سال‌های ۸۴ تا ۹۵ شیب خروج زنان از بازار کار ملایم‌تر شده است.

نمودار ۹-۲- جمعیت فعال به تفکیک جنس در سال‌های ۸۴ تا ۹۵ (به هزار نفر)

- جمعیت فعال کشور طی سال‌های مورد بررسی حول ۲۳ میلیون نفر تقریباً ثابت بوده است ولی در سال ۱۳۹۴ با ۸۸۳ هزار نفر افزایش رو به رو بوده است. در سال ۱۳۹۵ نیز این افزایش ادامه یافته و جمعیت فعال در این سال نسبت به سال ۱۳۹۴ بیش از یک میلیون نفر افزایش داشته است.
- البته جمعیت فعال مرد با روندی خیلی ملایم تا سال ۱۳۹۳ رو به افزایش بوده است و در سال ۱۳۹۵ با ۴۹۴ هزار نفر افزایش، به ۲۱ میلیون نفر نزدیک شده است.
- جمعیت فعال زن نیز در مجموع روند ملایم نزولی داشته ولی در سال ۱۳۹۴ مجدداً روند صعودی پیدا کرده است. افزایش جمعیت فعال در سال ۱۳۹۵ با شتاب بیش‌تر ادامه یافته است.

نمودار ۲-۲- جمعیت شاغل به تفکیک جنس در سال‌های ۸۴ تا ۹۵ (به هزار نفر)

- طی سال‌های ۱۳۸۴ لغایت ۱۳۹۳ جمعیت شاغل کشور طی ۱۰ سال گذشته حول ۲۰ تا ۲۱ میلیون نفر در نوسان بوده است. در حالی که در سال ۱۳۹۳ افزایش تعداد شاغلین کاملاً مشهود است. در سال ۱۳۹۵ این جمعیت به بیش از ۲۲ میلیون نفر رسیده است.
- عدم افزایش تعداد شاغلین در برخی سال‌ها را نباید به صفر بودن تعداد فرصت‌های شغلی جدید تعبیر کرد زیرا در برخی سال‌ها با توجه به ویژگی‌های بازار کار ایران شغل جدید ایجاد شده است ولی توسط افرادی اشتغال شده است که قبلاً شاغل بوده‌اند. بنابراین، این امکان وجود دارد که شغل جدید ایجاد شود ولی سرجمع تعداد شاغلین افزایش پیدا نکند. برای مثال اگر فرصت شغلی ایجاد شود ولی توسط کارکنان بدون مزد فامیلی، سربازها، شاغلین مشاغل با بهره‌وری پایین و شاغلین شغل‌های از بین رفته اشتغال شود سرجمع تعداد شاغلین به اندازه فرصت‌های شغلی ایجاد شده تغییر نمی‌کند.
- البته باید توجه داشت در مواردی که سرجمع شاغلین افزایش پیدا می‌کند، حتماً فرصت‌های شغلی جدید بیش‌تر شده است.
- در تحلیل نوسانات تعداد شاغلین حتماً باید به ساختار جمعیت توجه داشت.
- روند تعداد شاغلین مرد کشور تقریباً در اکثر سال‌های روندی رو به رشد بوده است ولی روند تعداد شاغلین زن کشور در اکثر سال‌ها کاهش یافته است. این موضوع نشان می‌دهد در شرایط رکود اقتصادی وقتی امکان حضور به‌صورت زنان در شغل‌های مناسب و مورد علاقه‌شان کاهش می‌یابد، در ادامه و با پررنگ شدن امور دیگر (از جمله، تشکیل خانواده)، لزوماً نمی‌توانند جذب بازار کار شوند.

Gender & Women's Financial Inclusion

Bridging the gap with the Denarau Action Plan

MAKING FINANCE WORK FOR WOMEN

New York City, November 7

There is nothing micro about
one billion women.

We work with 49 institutions in 31 countries to reach more low-income women with financial services.

Gender-diverse institutions are best able to serve low-income women.

#IWD2018

REFLECTION | 5-MIN READ

Women's Financial Inclusion - The Paradigm Shift

#IWD2018

BLOG | 3-MIN READ

Insights into advancing women's economic
empowerment by Women's World Banking

جایگاه سازمانی فراگیری مالی در بانک‌های مرکزی دنیا

Reserve Bank of India, organization structure

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://www.rbi.org.in/Scripts/AboutUsDisplay.aspx?pg=Depts.htm>. The browser's address bar and tabs are visible at the top. On the left side, there is a navigation menu with the following items: Organisation & Functions, Communication Policy of RBI, Sources of Information, RBI History, RBI Museum, and Sitemap. The main content area displays a list of departments, each preceded by a blue diamond icon. The departments listed are: Department of Cooperative Bank Supervision, Department of Corporate Services, Department of Currency Management, Department of Economic and Policy Research, Department of External Investments and Operations, Department of Government and Bank Accounts, Department of Information Technology, Department of Non-Banking Regulation, Department of Non-Banking Supervision, Department of Payment and Settlement Systems, Department of Statistics and Information Management, Enforcement Department, **Financial Inclusion and Development Department**, Financial Markets Operation Department, Financial Markets Regulation Department, Financial Stability Unit, Foreign Exchange Department, Human Resource Management Department, Inspection Department, and Internal Debt Management Department. The 'Financial Inclusion and Development Department' is highlighted with a bold font. At the bottom of the page, the URL is updated to <https://www.rbi.org.in/Scripts/AboutUsDisplay.aspx?pg=Depts.htm#FIDD>, with 'Department' highlighted in blue.

<https://www.rbi.org.in/Scripts/AboutUsDisplay.aspx?pg=Depts.htm#FIDD> Department

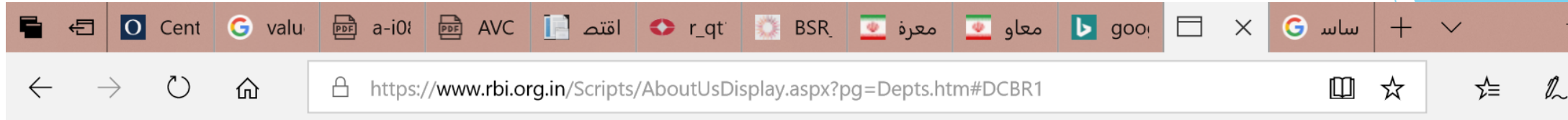
Financial Inclusion and Development Department - RBI

Financial Inclusion and Development Department

Financial inclusion and development role of the Reserve Bank envisages formulating policies to make credit available to productive sectors of the economy including rural and Micro, Small and Medium Enterprises (MSME) sectors. Promoting financial education and financial literacy are the current focus of the function and encapsulates the renewed national focus on Financial Inclusion. The functions of the Department in brief are:

- To formulate macro policy to strengthen credit flow to the priority sectors
- To ensure that priority sector lending becomes a tool for banks to capture untapped business opportunities among financially excluded sections of the society
- To help expand Prime Minister's Jan Dhan Yojana (PMJDY) and to make it a sustainable and scalable financial inclusion initiative through financial literacy
- To step up credit flow to MSME sector and to rehabilitate sick units through timely credit support
- To strengthen institutional arrangement, such as, state level bankers committee and Lead Bank Scheme to facilitate these objectives

Department of Co-operative Banking Regulation

- Organisation & Functions
- Communication Policy of RBI
- Sources of Information
- RBI History
- RBI Museum
- Sitemap

Department of Co-operative Banking Regulation

The Department of Co-operative Banking Regulation (DCBR) regulates State Co-operative Banks (StCBs), District Central Co-operative Banks (DCCBs) and Primary Cooperative Banks, popularly known as Urban Cooperative Banks (UCBs).

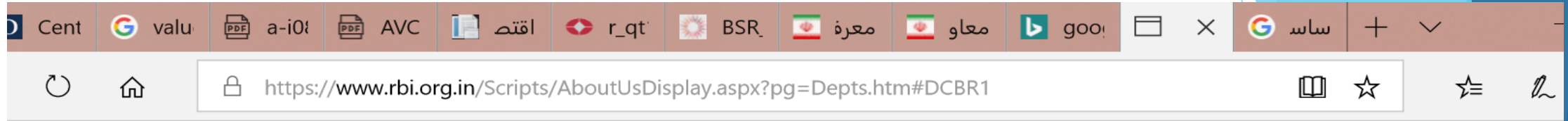
UCBs are primarily registered as cooperative societies under the provisions of either the State Cooperative Societies Act of the State concerned or the Multi State Cooperative Societies Act, 2002. StCBs/DCCBs, which are part of short-term co-operative credit structure, are registered under the provisions of State Cooperative Societies Act of the State concerned. Since March 1, 1966 the banking laws were applied to cooperatives societies. Since then there is duality of control over StCBs/DCCBs/UCBs between the RCS/CRCS and the Reserve Bank of India.

The Reserve Bank thus regulates the banking functions of StCBs/DCCBs/UCBs under the provisions of sections 22 and 23 of the [Banking Regulation Act, 1949](#) (As Applicable to Cooperative Societies (AACS)); whereas RCS/CRCS looks after incorporation, registration, management, recovery, audit, supersession of Board of Directors and liquidation. DCBR functions in close coordination with other regulators, namely, Registrar of Cooperative Societies (RCS) and Central Registrar of Cooperative Societies (CRCS). In addition to regulatory functions, the Department also carries out developmental functions for StCBs /DCCBs / UCBs.

Functions:

- To issue licence to UCBs/StCBs/DCCBs to carry on banking business
- To grant approval to UCBs/StCBs for inclusion in the Second Schedule of Reserve Bank Act, 1934
- To authorise UCBs/StCBs to open branches. In terms of section 23 1(b) of Banking Regulation Act, 1949 (AACS), DCCBs are exempted from the requirement of obtaining licence from the Reserve Bank for opening branches/places of business
- To grant permission for extension of area of operations of UCBs
- To prescribe prudential norms for sound functioning of UCBs/StCBs/DCCBs
- To issue directions and operational instructions to StCBs/DCCBs/UCBs, wherever necessary to streamline their functioning and to protect the interests of the depositors⁴
- To impose penalty under section 47 of the Banking Regulation Act, 1949 (AACS)
- To prescribe various periodical returns to be submitted by StCBs/DCCBs/UCBs
- To cancel the licence of an StCB/DCCB/UCB, if it does not fulfil any of the conditions of licence
- To impart training to the officials of UCBs/StCBs/DCCBs to upscale their knowledge, skill and expertise as part of developmental functions

Department of Co-operative Bank Supervision

- Organisation & Functions
- Communication Policy of RBI
- Sources of Information
- RBI History
- RBI Museum
- Sitemap

harmonisation of regulation and supervision.

Department of Co-operative Bank Supervision

Department of Co-operative Bank Supervision is entrusted with the task of supervising Urban Co-operative Banks (UCBs) as per the Banking Regulation Act, 1949, Reserve Bank of India Act, 1934 and Reserve Bank of India's prescribed guidelines. With effect from March 1, 1966, UCBs have been brought under the ambit of the provisions of the Banking Regulation Act, 1949 as the growing presence of co-operatives in the system necessitated better and efficient monitoring. However, co-operation being a state mandate, UCBs are also regulated by Central Registrar of Co-operative Societies (CRCS)/Registrars of Co-operative Societies (RCS). The areas that are handled by the State/Central Government through the RCSs/CRCS are registration, management, administration, recovery, audit, supersession of Board of Directors and liquidation of UCBs.

The Reserve Bank of India prescribes prudential norms for capital adequacy, income recognition, asset classification and provisioning, loans and advances, investments and liquidity requirements. Further, guidelines have also been given to UCBs in respect of single/group exposure norms and sectoral exposures. UCBs are required, by virtue of the provisions of section 35 A of the Banking Regulation Act, 1949 (As Applicable to Co-operative Societies), to comply with these directions.

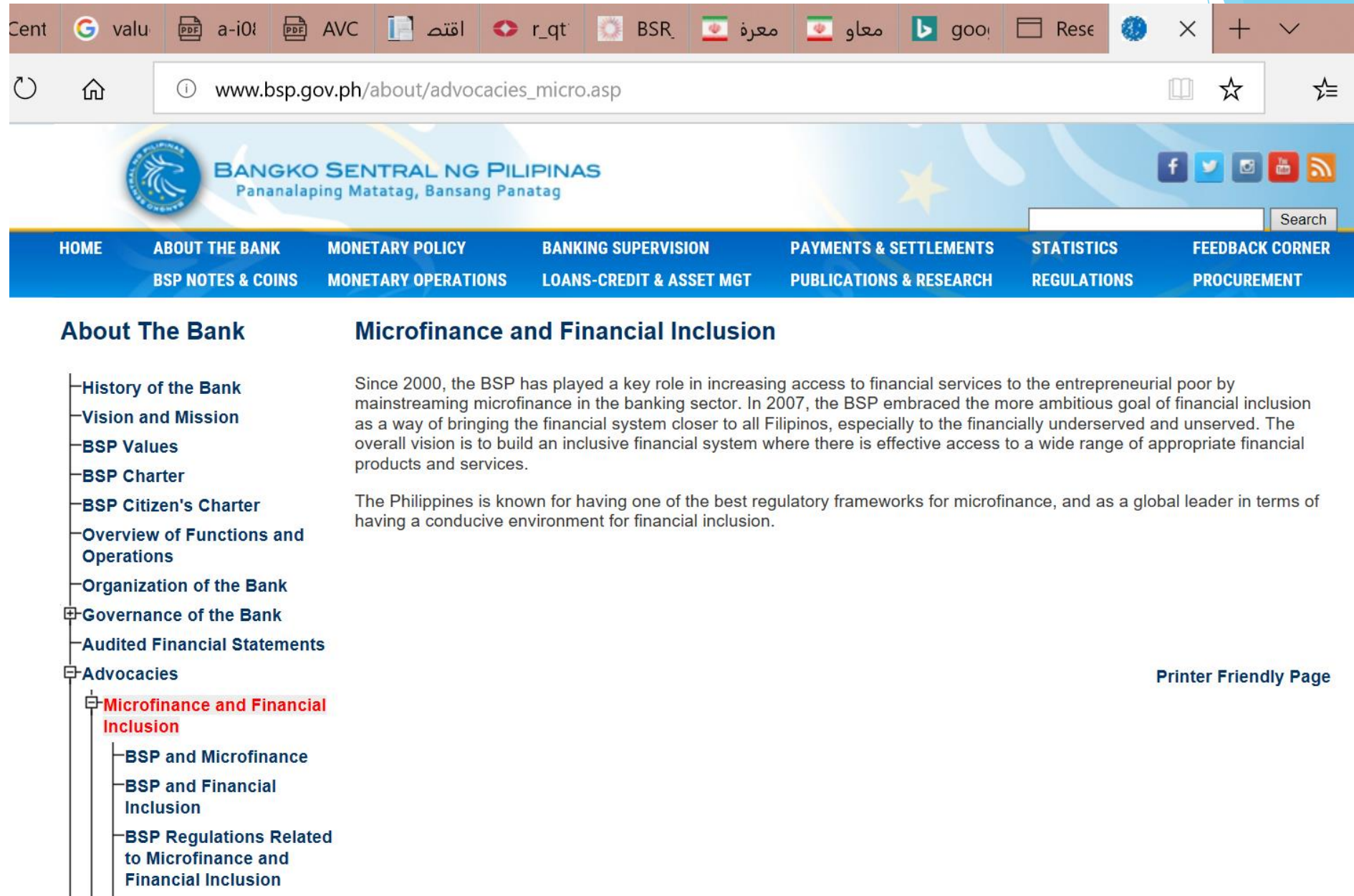
DCBS is broadly given the mandate of on-site and off-site supervision through its various Regional Offices. They monitor compliance of UCBs with the guidelines/directives issued by the Reserve Bank. The on-site supervision is carried out by way of inspections conducted under section 35 of the Banking Regulation Act, 1949 (AACs). Inspection report of each inspected bank is generated and depending on the findings, compliance is called for from the bank to rectify the violation/irregularity observed. The findings of the inspections are presented to various committees/boards, such as, Board for Financial Supervision at central level and Local Boards, National Federation of Urban Co-operative Banks (NAFCUB) at local level.

UCBs file a set of statutory/other returns with the Reserve Bank through a dedicated software package, Off-site Surveillance System. These returns help the Reserve Bank in off-site monitoring of the financial position of banks.

Based on the current assessment of the financial position of a UCB, the department initiates supervisory actions, if need be, by advising the individual UCB of the specific action under Supervisory Action Framework proposed to be taken and the corrective action it needs to take to improve the financial position.

The Reserve Bank also issues directions and operational instructions to UCBs, wherever necessary to streamline the functioning of these banks and to protect the interests of the depositors. Powers have also been vested with the Reserve Bank under section 47 of the Banking Regulation Act, 1949 for imposition of penalty.

Central Bank of the Philippine

The screenshot shows a web browser window displaying the website of the Central Bank of the Philippines (BSP). The browser's address bar shows the URL www.bsp.gov.ph/about/advocacies_micro.asp. The website header features the BSP logo and the text "BANGKO SENTRAL NG PILIPINAS" and "Pananalaping Matatag, Bansang Panatag". A navigation menu is visible, with the following items: HOME, ABOUT THE BANK, MONETARY POLICY, BANKING SUPERVISION, PAYMENTS & SETTLEMENTS, STATISTICS, FEEDBACK CORNER, BSP NOTES & COINS, MONETARY OPERATIONS, LOANS-CREDIT & ASSET MGT, PUBLICATIONS & RESEARCH, REGULATIONS, and PROCUREMENT. The main content area is titled "Microfinance and Financial Inclusion" and contains the following text:

Since 2000, the BSP has played a key role in increasing access to financial services to the entrepreneurial poor by mainstreaming microfinance in the banking sector. In 2007, the BSP embraced the more ambitious goal of financial inclusion as a way of bringing the financial system closer to all Filipinos, especially to the financially underserved and unserved. The overall vision is to build an inclusive financial system where there is effective access to a wide range of appropriate financial products and services.

The Philippines is known for having one of the best regulatory frameworks for microfinance, and as a global leader in terms of having a conducive environment for financial inclusion.

On the right side of the page, there is a link for "Printer Friendly Page".

The left sidebar contains a navigation menu with the following items:

- History of the Bank
- Vision and Mission
- BSP Values
- BSP Charter
- BSP Citizen's Charter
- Overview of Functions and Operations
- Organization of the Bank
- Governance of the Bank
- Audited Financial Statements
- Advocacies
  - Microfinance and Financial Inclusion**
    - BSP and Microfinance
    - BSP and Financial Inclusion
    - BSP Regulations Related to Microfinance and Financial Inclusion

Central bank of Afghanistan

English

دری

پښتو

Enter Text To Search

About us ▾

Monetary Policy ▾

Financial Supervision ▾

Laws & Regulations ▾

Media Center ▾

Financial Statements ▾

Procurement And Careers ▾

Exchange Rates

Last Updated 10/24/2018

	Sell	Buy
USD	75.6289	75.4289
EURO	86.9400	86.3400
POUND	97.8781	97.0781

For more rates click here

Home / About us / Vision And Mission

Financial Inclusion Department (FID)

Research shows that financial inclusion plays a vital role in achieving macroeconomic policy goals such as inclusive economic growth, poverty reduction, reducing income inequality and improving welfare in a country. Considering the importance of financial inclusion and the recommendations of the international organizations such as the World Bank and the IMF, Da Afghanistan Bank established a dedicated department within DAB in June 2016 to improve and enhance financial inclusion across the country by formulating the National Financial Inclusion Strategy (NFIS) for Afghanistan.

Vision

The vision of FID is to provide convenient, secure, proper, affordable and sustainable access to a range of quality formal financial services for the Afghan citizens, especially the low-income, vulnerable and deprived segments of the society. Such financial services include but are not limited to transaction account, saving account, pension account, insurance, credit and proper payment instruments.

Central bank of Afghanistan

- ▶ Objective
- ▶ FID follows the following intermediate and ultimate objectives within its scope of work:
- ▶ Intermediate objectives
  - ▶ Increasing access to formal financial services especially for the poor and low-income segments of the society.
  - ▶ Protecting financial consumer's right.
  - ▶ Improving financial literacy and financial capability of the Afghan citizens.
  - ▶ Establishing a robust and dynamic environment for inclusive economic growth.
  - ▶ Promoting and strengthening of the cultural of using formal financial services.
- ▶ Reducing extreme poverty
- ▶ Reducing income inequality
- ▶ Enhancing public welfare
- ▶ Duties and Responsibilities
- ▶ FID's mandates are as follow:
  - ▶ Conducting financial sector diagnostic researches to identify challenges and obstacles facing financial inclusion in the country
  - ▶ Providing policy recommendations for increasing public access to financial services in the country
  - ▶ Formulating the National Financial Inclusion Strategy (NFIS) for Afghanistan
  - ▶ Formulating the National Strategy for Financial Literacy & Capability
  - ▶ Establishing an effective monitoring system to supervise the implementation of the NFIS
  - ▶ Evaluating the effects of NFIS implementation on desired objectives
  - ▶ Formulating laws and regulations on financial inclusion consumer protection
  - ▶ Conducting training programs, workshops and public awareness campaigns on financial inclusion relevant issues

Central bank of Afghanistan

▶ Organizational Structure

▶ Currently, FID has ten technical staff including a director general and deputy director general. The department has five sections as follow:

▶ Policy and Regulation Section

▶ This section is responsible to review DAB's current legal and regulatory framework from the financial inclusion perspective and compare it with the international standards. Moreover, this section aims to identify legal and regulatory hurdles that are limiting financial inclusion in the country and provides policy recommendations and efficient modification and justifications for the purpose of establishing a dynamic and enabling legal framework which can be supportive for increasing financial inclusion in the country.

▶ Data Measurement and Analysis Section

▶ This section is responsible for collecting data and analyzing financial inclusion indicators using the existing international guidelines, designing and conducting supply and demand surveys for the purpose of conducting the required diagnostic studies, establishing a comprehensive database for monitoring the progress of NFIS implementation.

▶ Financial Sector Infrastructure Section

▶ This section is responsible to study the financial sector infrastructure and provide technical recommendations for strengthening and developing the financial sector infrastructure including payment infrastructure, information infrastructure and legal infrastructure which will be performed in full coordination with the relevant departments.

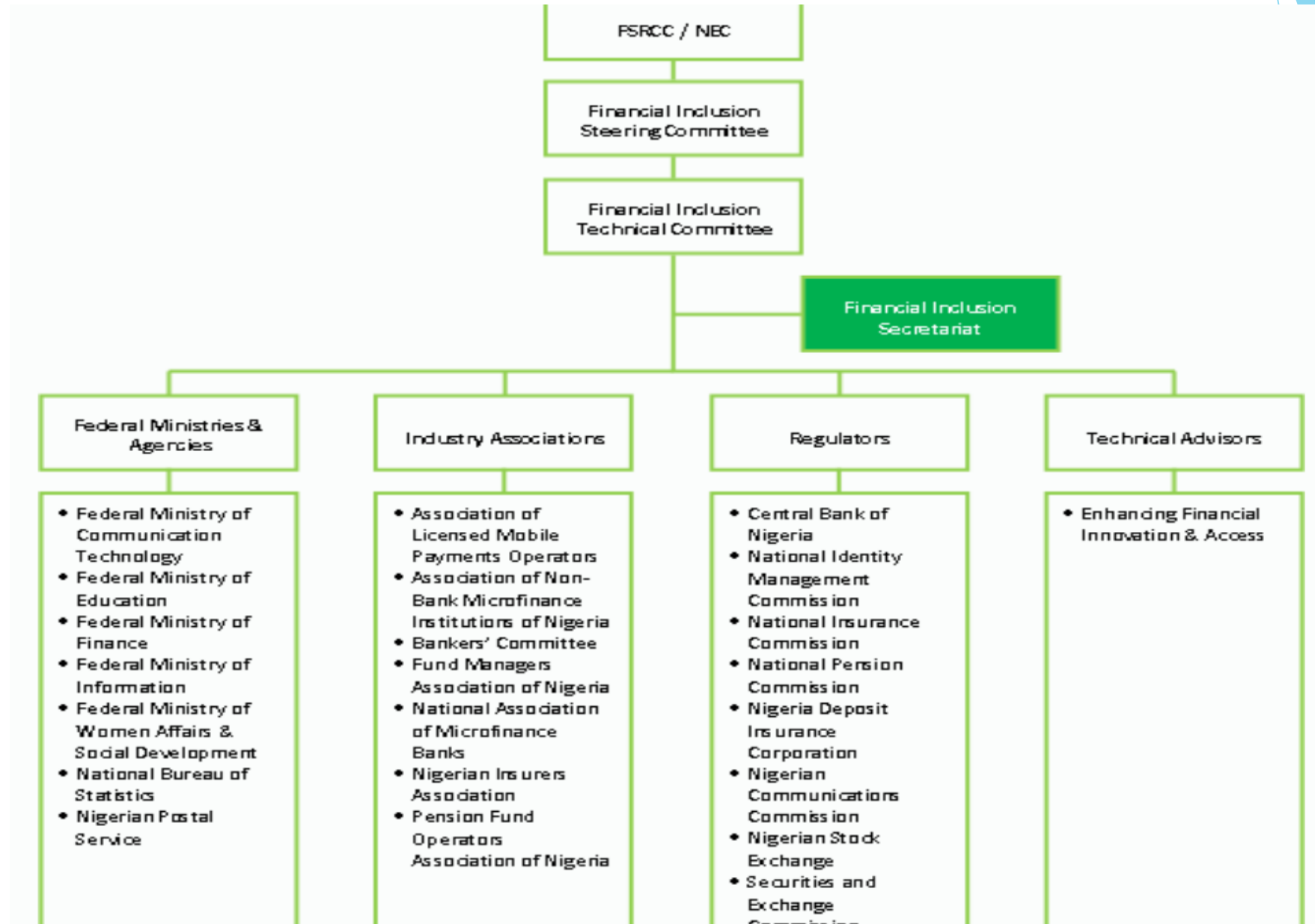
▶ Financial Consumer Protection Section

▶ This section is responsible for conducting financial consumer protection diagnostic studies and supervision from appropriate product design and delivery, prevention of over-indebtedness, transparency, responsible pricing, fair and respectful treatment of clients, privacy of client data, mechanisms for complaint resolution.

▶ Public Awareness and Communication Section

▶ The main activity of this section is preparing a framework for communication and public awareness, conducting financial awareness campaigns, identifying how financial information are transmitted through the relevant methods, coordinating with other stakeholders on transmission of financial information to users, reviewing the existing public awareness practices and reviewing the financial literacy programs and comparing them with the international standards.

Central bank of Nigeria

Central bank of Russia

The Central Bank
of the Russian Federation

Online reception

RU EN

Search

[Financial Markets](#) > [Protection of financial services consumers and investors](#) > [Mission](#)

Main functions and objectives of the Service for Consumer Protection and Financial Inclusion

Main functions and objectives of the Service are as follows:

1. Assessment of **financial** regulation with regard to **financial** services consumers' rights protection, except for banking services (hereinafter, the **financial** services) and investors in the securities market (hereinafter, the investors), drafting of amendments to laws and regulations;
2. **Financial** services consumers' and investors' complaints and appeals handling;
3. Enforcement actions to issuers, corporate members and **financial** services providers, except for credit institutions, in case of violation by the same of the rights of **financial** services consumers and investors;
4. Expert review of standards issued by self-regulatory organisations of **financial** market participants related to **financial** services consumers' and investors' rights protection;
5. Development and implementation of orientation and training programs aiming at promotion of **financial** literacy and public awareness of **financial** market institutions and instruments in the Russian Federation.

ضرورت توجه به رویکردهای جدید تامین مالی در شرایط فعلی اقتصاد کشور

شرایط فعلی و آتی کشور	شرایط بحرانی سال های ۲۰۰۷ الی ۲۰۱۰
<p>هجوم منابع مالی به سمت بخش خدمات و بازرگانی (طبق آمارهای ارایه شده)</p>	<p>هجوم منابع مالی به سمت یک بخش اقتصادی</p>
<p>تورم و کاهش قدرت خرید مردم (تورم ۳۰ درصدی و سه برابر شدن ارز)</p>	<p>افزایش قیمت ها و کاهش قدرت خرید مردم</p>
<p>مشکلات بخش تولید به دلیل رکود حاکم (رشد منفی)</p>	<p>ورشکستگی بنگاه های تولیدی و عدم توانایی در پرداخت دستمزدها</p>
<p>کمبود تقاضا ناشی از ناکافی بودن درآمد (اتخاذ سیاست ها انبساطی طرف تقاضا توسط بانک مرکزی دلیلی بر این مدعا)</p>	<p>کمبود تقاضا و مصرف</p>
<p>نشانه های هجوم مردم به موسسات اعتباری بدون مجوز مشخص شده که در صورت عدم کنترل می تواند به یک ترس عمومی و در پی آن هجوم سایر مشتریان به بانک ها بیانجامد</p>	<p>هجوم بانکی و عدم توانایی بانک های بزرگ در پرداخت سپرده ها</p>
<p>خارج کردن پول از بانک ها و انتقال پول به فعالیت های سوداگرانه به دلیل نبودن فرصت مناسب کسب و کار</p>	<p>انتقال سپرده های مشتریان از بانک های بزرگ به بانک های اجتماعی که منجر به تعدیل مشکلات پیش آمده در برخی مقیاس ها شده است</p>

برخی از ویژگی های بانک های اجتماعی (بانک های متوسط و کوچک)

- ▶ بانک های اجتماعی، متوسط و یا کوچک به طور معمول:
- ▶ دارای دارایی کل کمتر از دو میلیارد دلار در حالت کوچک و تا ۱۰ میلیارد دلار در حالت متوسط هستند
- ▶ فعالیت های این بانک ها مبتنی بر **نیازهای واقعی اقتصاد و جامعه** و به طور معمول در سطح منطقه ای است
- ▶ در این بانک ها علاوه بر توجه به **سودآوری بانک**، به **سودآوری مردم** و **حفظ محیط زیست** هم توجه ویژه می شود.

مقایسه بانک های ایران و دامنه بانک های اجتماعی در دنیا از نظر دارایی

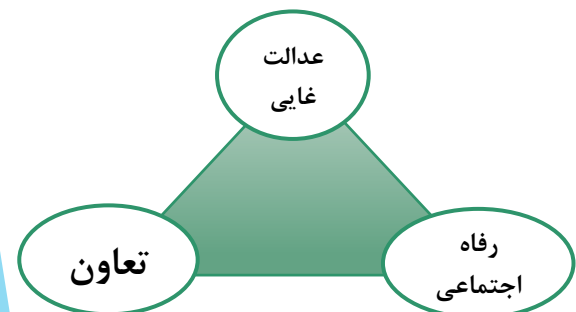
less than 1 billion \$	between 1 to 10 billion	greater than 10 billion \$
hekmat iran	khavarmiane	ayandeh
khavarmiane	postbank	novin
	q resalat	refah
	tose taavon	mehr egtesad
	q mehr iran	pasargad
	gardeshgari	ghavamin
	iran zamin	parsyan
	karafarin	keshavarzi
	dey	sepah
	tose saderat	tejarat
	sarmayeh	maskan
	sina	saderat
	ansar	meli
	shahr	melat
	saman	
	sanato madan	
	novin	
57.5 % + more than 6000 financial institutes		42.5%

الگوی تامین مالی فراگیر

اصول حاکم بر این الگو به منظور خروج از بحران:

این الگو بر سه رکن بنا شده است: تعاون و فعالیت گروهی، رفاه اجتماعی مردم و **دستیابی به عدالت** که ارکان **اقتصاد مقاومتی** نیز به شمار می روند.

در این الگو سازمان های توسعه ای یا مردم نهاد در کنار بانک در زنجیره بانکداری فراگیر قرار می گیرند.

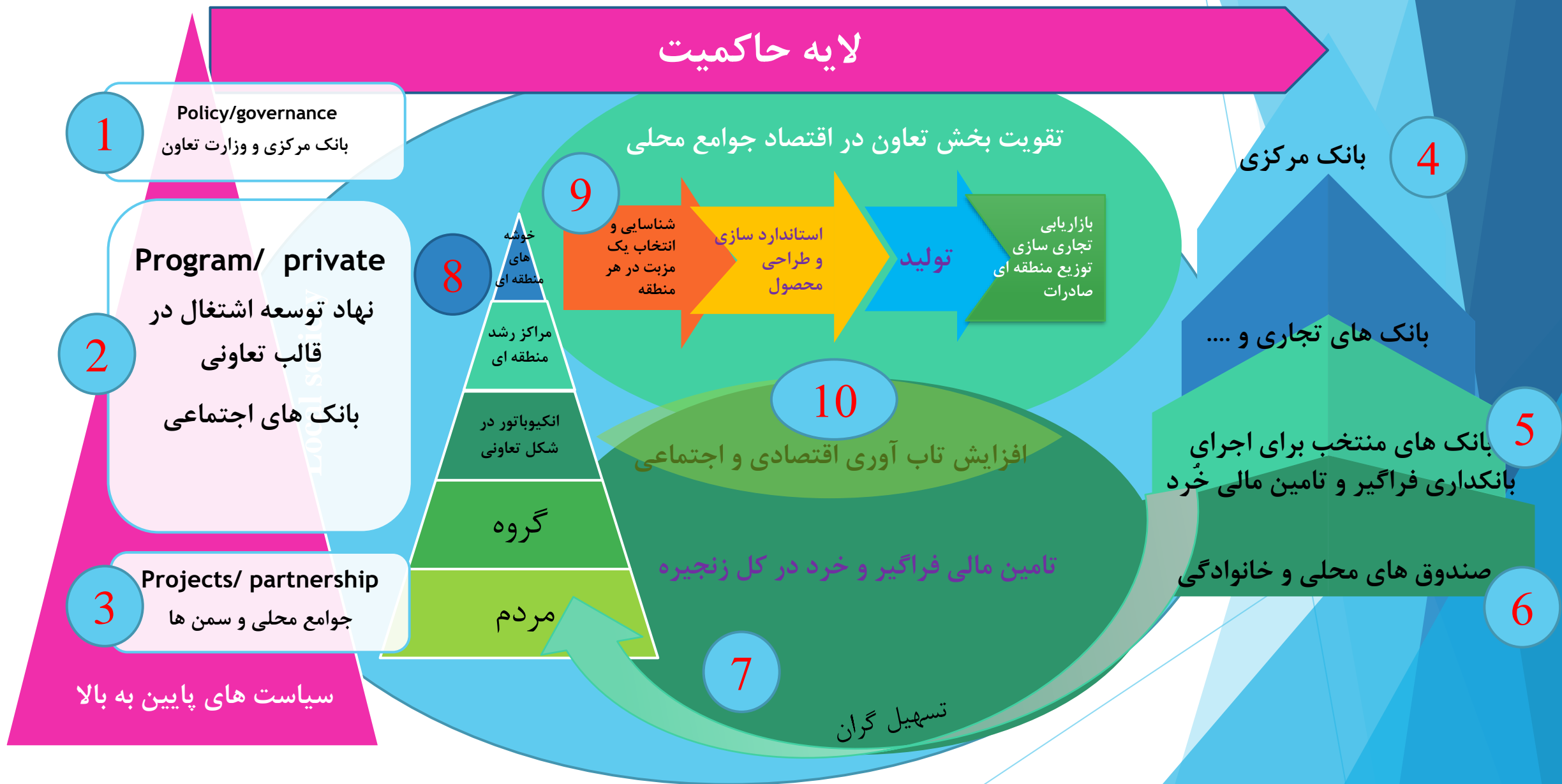

در این الگو، هدف **حداکثر سازی رفاه اقتصادی مشتریان** از طریق ایجاد اشتغال در کنار **سودآوری بانک** است.

سپرده گذاری در این الگو بر مبنای **سرمایه گذاری** است. یعنی سپرده سرمایه گذاری طرح تعریف می شود (سپرده سرمایه گذاری طرح.....) و بانک هم سهمی را برای این موضوع از محل سایر سپرده ها اختصاص خواهد داد.

الگوی پیشنهادی در قالب نمودار

لایه حاکمیت

در این طرح، بانک با استفاده از منابع اختصاص داده شده و مشارکت نهادهای تسهیل گر در طرح‌های منتخب که دارای بیشترین ارزش افزوده و اشتغال از طریق ایجاد تشکلهای مردمی هستند، سرمایه گذاری می نماید.

شایان ذکر است که سرمایه گذار نیز در این طرح آورده خواهد داشت. اما آورده وی علاوه بر منابع مالی، شامل هویت اجتماعی و تعاونی فعالیت وی است. به گونه ای که سرمایه سرمایه گذار شامل دو بخش سرمایه فیزیکی و سرمایه اجتماعی به عنوان شرط اصلی مشارکت بانک در سرمایه گذاری است.

بدین ترتیب ملاحظه می شود که سرمایه لازم در این مدل به شرح زیر است:

$$K_{ph} + K_S + K_D + K_B = K$$

در قراردادهای سرمایه گذاری به جز بانک، بیش از یک بازیگر در طرف دیگر قرارداد وجود دارد که یکی از این بازیگران الزاما نماینده یک گروه فعال اقتصادی است و بازیگر دیگر در بازار زنجیره تولید کالا و خدمات قرار دارد. در این روش به ازای سرمایه گذاری در هر یک از بخش های زنجیره ارزش، قرارداد منعقد می شود.

قراردادهای بیش از دو جانبه خود ضمانتی برای سرمایه گذاری به شمار می رود. ضمن اینکه از ظرفیت صندوق ضمانت در این طرح برای ضمانت استفاده می شود.

اصل سپرده های سرمایه گذاری در این فرایند توسط صندوق ضمانت سپرده های کشور تا سقف ۱۰۰ میلیون تومان تضمین می شود.

در اعتبار سنجی طرح بر دو عامل مهم عملکرد گروه های اجتماعی و کیفیت طرح تمرکز می شود.

ارزیابی طرح در کل زنجیره صورت می پذیرد و نه در حلقه ای خاص از زنجیره

• قیمت تمام شده کالاها و خدمات تولید شده در این مدل بر اساس **تساوی هزینه متوسط و درآمد متوسط** خواهد بود که به راحتی قابل محاسبه است و منجر به تولید بیشتر در قیمت کمتر می شود و بنابراین **رفاه بیشتری** را به همراه خواهد داشت.

$$A_R = A_C$$

$$p = \min$$

$$q = \max$$

social welfare and producer profit = max

نکته مهم برای بانک این است که بانک در این طرح بر **طرح ها و برنامه های پُرکشش برای مشتریان خُرد و روستایی و ضعیف تر از نظر اقتصادی** تمرکز می کند و با کمک **نهادهای تسهیل گر** ضمن توانمندسازی این گروه در قالب الگوی مورد اشاره از طریق **ارایه تعداد بیشتر خدمات پُرکشش با قیمت پایین تر و تسهیلات با نرخ پایین تر سودآوری بیشتری خواهد داشت**. چراکه این گروه از مشتریان با **تعدیل اندکی در نرخ و ارایه خدمات مکمل به شدت تقاضا برای استفاده از خدمات داشته و حجم ایشان بیش از ۹۰ درصد سپرده گذاران و مبالغ پس اندازی ایشان بیش از نیمی از پس اندازها می تواند باشد که حجم زیاد منابع، ریسک کم، چسبندگی بیشتر، قیمت تمام شده پایین تر و سودآوری بیشتر** را برای بانک در عین **پوشش قرار دادن دامنه وسیعی از جامعه هدف** به دنبال دارد.

تقسیم سود در این مدل بر اساس میزان مشارکت سرمایه گذاران خواهد بود. بدین ترتیب :

$$\pi = \pi_B + \pi_f$$

$$\alpha_B = \frac{\pi_B}{K_B}$$

$$\alpha_f = \frac{\pi_f}{K_f}$$

تعیین قیمت کالاها و خدمات تولید شده بر اساس متوسط هزینه ها و درآمدهای صورت گرفته به جای هزینه ها و درآمدهای نهایی و در نتیجه دستیابی به سطح رفاه بیشتر از طریق کاهش قیمت و افزایش تولید که خود به معنای کاهش تورم و ایجاد رونق در اقتصاد است که اشتغال را نیز به دنبال دارد.

جلوگیری از انتقال منابع پولی به فعالیت های سوداگرانه و گرداب های پولی

ضمانت سرمایه گذاری ها با استفاده از قراردادهای چندجانبه در کل زنجیره ارزش

سپرده گیری از مشتریان با هدف سرمایه گذاری و پرداخت سود سرمایه گذاری به مشتری به جای سود ثابت سپرده بانکی

ضمانت اصل سپرده های مردمی توسط صندوق ضمانت سپرده های کشور

توجه به سرمایه اجتماعی و عملکرد گروه به عنوان یک شرط لازم در مشارکت بانک با سرمایه گذاران و ادامه روند سرمایه گذاری

امکان سرمایه گذاری در تمام حلقه های زنجیره ارزش حسب نیاز و با قراردادهای جداگانه

ارزیابی طرح های اقتصادی در تمام حلقه های زنجیره ارزش و بر اساس شاخص های اقتصادی، اجتماعی و حفظ منابع پایه

تعیین قیمت کالاها و خدمات تولید شده بر اساس متوسط هزینه ها و درآمدهای صورت گرفته به جای هزینه ها و درآمدهای نهایی و در نتیجه دستیابی به سطح رفاه بیشتر از طریق کاهش قیمت و افزایش تولید که خود به معنای کاهش تورم و ایجاد رونق در اقتصاد است که اشتغال را نیز به دنبال دارد.

فرصت های مشتریان

ایجاد مهارت های اشتغال
برای مشتریان

درآمد زایی کافی

کاهش ریسک بازپرداخت

افزایش سپرده گذاری

مرتفع شدن مشکل
وثیقه

تامین امنیت اقتصادی -
اجتماعی - زیست محیطی

فرصت های بانک ها و مؤسسات اعتباری

وصول بالا

سودآوری بالا

کاهش هزینه های
زیست محیطی

حسن شهرت باتک ها
و مؤسسات اعتباری

افزایش پایداری
بانک ها

فرصت های لحاظ شده

تمرکز بر گروه مشتریان به جای
فرد مشتری

شبکه سازی فعالیت های بانکی مبتنی بر
توسعه پایدار در کل کشور

شبکه سازی بین المللی

پرداخت تسهیلات مبتنی بر سیاست
های کلان کشوری در حوزه اقتصاد

پرداخت تسهیلات در مناطق مبتنی بر
مطالعات مکان یابی و فرصت شناسی
سرمایه گذاری بخشی در کسب و کار

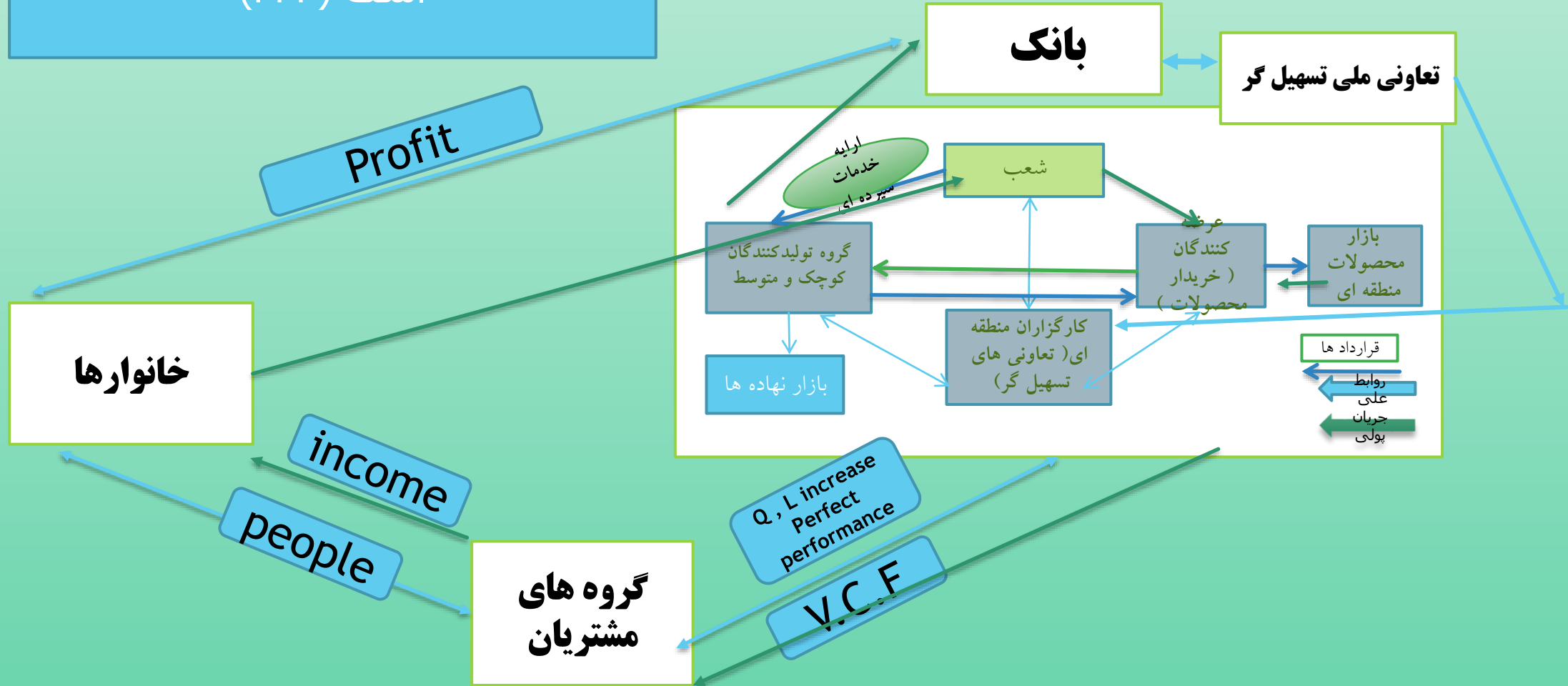
تهیه مدل های کسب و کار

استفاده از ابزار تامین مالی
زنجیره ارزش

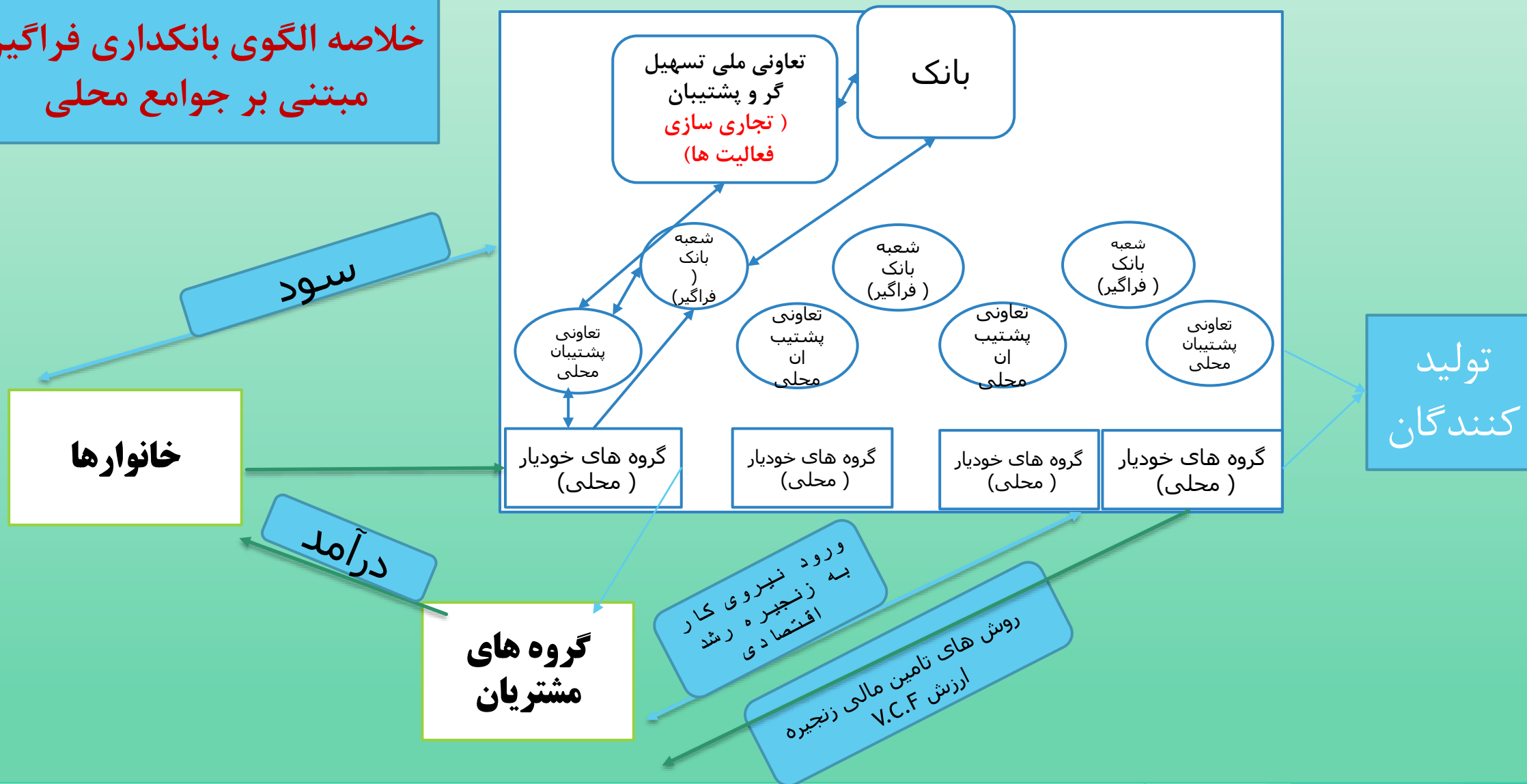
درون زا نمودن شاخص های اقتصادی -
اجتماعی و زیست محیطی

Planet

خلاصه الگو
مهمترین مساله مشارکت سازمان های
مردم نهاد، بانک و مردم در این الگو
است (PPP)

خلاصه الگوی بانکداری فراگیر مبتنی بر جوامع محلی

Who?	Where?	Why?	What and when ?		How? Business Plan	
طرح شعب فراگیر	مخاطبین	محل جغرافیایی	برای چه کاری	شرایط	نحوه ارایه خدمت و پرداخت تسهیلات	
	گروه مشتریان به تفکیک طبقه بندی جمعیت فعال	استانهای منتخب	رشد فراگیر و توسعه پایدار منطقه ای ۱- سودآوری بانک ۱- منافع اقتصادی مردم: ایجاد اشتغال و درآمد ۲- منافع اجتماعی: مشارکت مردمی ۳- منافع زیست محیطی: فعالیت های اقتصادی حافظ محیط زیست در کنار برخورداری از منافع اقتصادی و اجتماعی	مدت مبلغ نرخ تابعی از نوع فعالیت اقتصادی در قالب عقود اسلامی در مناطق روستایی ترجیحا از شیوه یک روستا، یک محصول (برندسازی با هدف نهایی صادرات)	تضمین با استفاده از روش تامین مالی نیاز به وثیقه معمول نیست.	نحوه ارایه خدمت و پرداخت تسهیلات • طراحی مدل های کسب و کار • استفاده از روش تامین مالی زنجیره ارزش • تعریف شاخص های اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی در فرایند ارزیابی طرح های تولیدی و درون زا نمودن پایداری • معرفی روش های نظارت پایدار • معرفی روش های ارزیابی نهایی نتیجه محور

کلیات الگو

مداخله در سطح کلان - بانک مرکزی

- اختصاص تشکیلات درون سازمانی (ابتدا یک گروه)، نیرو و امکانات
- بازمهندسی مدل کسب و کار بانک در سطح مناطق
- طراحی مدل تامین مالی اجتماعی و فراگیر
- تعیین گروه های مشتریان هدف
- تدوین آیین نامه ها و دستورالعمل ها متناسب با روش های ارزیابی جدید طرح ها مبتنی بر مشارکت بیشتر مردم

مداخله در سطح میانی - بانک منتخب و احیانا مشکل دار

- معرفی خدمات بانکی متناسب با جوامع محلی و گروه های مشتریان
- طراحی سازو کار اجرا و نظارت

مداخله در سطح خرد

- اتصال ظرفیت های تسهیل گران به بدنه بانک برای اتصال حلقه های توانمندسازی به تامین مالی و بازار
- اتصال صندوق های محلی، تعاونی های محلی و ... به بانک با الگوی بانکداری اجتماعی و فراگیر

رویکرد تقاضا در تعریف خدمات بانکی طرح

جنبه های ضروری:

آسیب شناسی طرح های فعلی کسب و کار در سطح منطقه

نیازسنجی از مشتریان بالقوه و بالفعل

تهیه بانک اطلاعاتی از وضعیت بازار کار منطقه ای به تفکیک گروه های مختلف مشتریان

تهیه بانک اطلاعاتی از وضعیت پتانسیل های سرمایه گذاری و کسب و کارهای کوچک در منطقه

تهیه بانک اطلاعاتی مربوط به میزان سرمایه مورد نیاز برای فعال نمودن کسب و کارهای منطقه ای

رویکرد عرضه در تعریف خدمات برای مشتریان طرح

جنبه های ضروری:

<p>مبتنی بر پتانسیل های اشتغال زایی و ارزش افزوده</p>	<p>مشخص نمودن گروه های هدف</p>
<p>تاکید بر منافع بانک، منافع جامعه و منابع پایه (win-win-win):</p>	
<p>تجهیز منابع خرد و کاهش قیمت تمام شده پول</p>	<p>تاکید بر منافع بانک</p>
<p>کاهش ریسک سرمایه گذاری ها، بهبود NPL ، کاهش زیان به دلیل کارایی بالای همکاران بانکی</p>	
<p>اشتغال زایی</p>	<p>تاکید بر منافع مشتریان</p>
<p>ارتقای مهارت و توانمندی های گروه های مشتریان به ویژه در سطح مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته، تحصیل کرده بیکار و...</p>	
<p>درآمدزایی برای مشتریان (توجه به بازاریابی محصولات و...)، به ویژه مشتریان کم درآمد</p>	
<p>بانک پذیر کردن مشتریان با دانش محدود بانکی</p>	<p>توجه به جنبه های مسئولیت های اجتماعی:</p>
<p>کاهش فقر</p>	
<p>توسعه کسب و کارهای خرد - افزایش سرعت چرخش پول - رشد اقتصادی منطقه ای پایداری محیط زیست</p>	

مکانیزم اجرایی نمودن الگوی تامین مالی فراگیر

- ▶ تعیین بانک های نمونه برای اجرای طرح
- ▶ برای هر یک از شعب منتخب، سهم منابع بانکی به منظور سرمایه گذاری مشخص می شود.
- ▶ در هر بانک، طرح سپرده سرمایه گذاری ویژه ای به منظور جذب منابع مردمی معرفی می شود
- ▶ در هر بانک و هر شعبه منتخب یک حساب به نام ویژه ای باز می شود که این حساب مختص سرمایه گذاری در طرح تامین مالی فراگیر خواهد بود که با سرمایه گذاری بر روی طرح های مشمول تکاپو و حرکت برای آغاز کار شروع خواهد شد.
- ▶ منابع سپرده های سرمایه گذاری مردم و منابع تخصیصی بانک به این حساب واریز می شود.

مکانیزم اجرایی نمودن الگوی تامین مالی فراگیر

- ▶ در هر شعبه، یک کارگزار سرمایه گذاری انتخاب و یا استخدام می شود که می بایست در امر سرمایه گذاری در طرح ها بررسی های کارشناسانه را ضمن برقراری ارتباط با کارگزاران طرح های حرکت و تکاپو داشته باشد.
- ▶ معرفی طرح ها از طریق مکانیزم همکاری مشترک طرح های تکاپو و حرکت و بانک طی دستورالعمل جداگانه ای تعریف می شود
- ▶ ارزیابی طرح ها می بایست مبتنی بر **سود اقتصادی**، **منافع اجتماعی** و **حفظ منابع پایه** باشد که شاخص های مربوطه طی یک فعالیت گروهی یک ماهه با همکاری بانک های عامل تعریف و ابلاغ خواهد شد.
- ▶ در اجرای طرح هایی که به بانک از طریق دبیرخانه حرکت و تکاپو معرفی می شوند، می بایست ارایه دهنده طرح هم سهم سرمایه فیزیکی و اجتماعی داشته باشد و به عنوان نماینده یک تعاونی یا گروه اجتماعی وارد سرمایه گذاری شود.
- ▶ میزان آورده سرمایه گذار که شامل سرمایه فیزیکی، اجتماعی و کیفیت طرح وی است طبق دستورالعملی که تدوین خواهد شد سنجیده می شود.
- ▶ پس از تعیین طرح های دارای اولویت، نوع سرمایه گذاری ها مشخص و از طریق انعقاد قراردادهای چندجانبه در فرایند زنجیره ارزش منعقد می شود.
- ▶ سرمایه گذاری ها صورت می گیرد و سود حاصل از سرمایه گذاری های انجام شده طبق توافق طرفین تقسیم خواهد شد.
- ▶ سهم سود بانک نیز طبق توافق صورت گرفته با سپرده گذاران و به نسبت منابع تخصیصی ایشان توزیع می گردد.
- ▶ دستورالعمل های مربوط به نحوه سپرده گیری و سرمایه گذاری در طرح ها به فاصله یک ماه پس از آغاز توافق با بانک ها در اجرای طرح تنظیم خواهد شد.

برخی از ظرفیت های موجود در کشور

استفاده از ظرفیت های موجود در کشور برای آغاز کار در برخی استان ها

در حال حاضر، مشخص ترین نهادهایی که به ویژه در مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته به فعالیت با استفاده از برخی مدل ها مشغول هستند عبارتند از:

۱- **موسسه توانمندسازی، اشتغال، کارآفرینی (تاک)** : مدل بانکداری پیوندی با

مشارکت بهزیستی و بانک کشاورزی، مشارکت با بانک توسعه تعاون (۶۰۰۰ گروه)

روش: تمرکز بر شکل دهی گروه های خودیار، توانمندسازی گروه ها، تشکیل صندوق ها، اتصال پس اندازها در قالب حساب به بانک، ارائه تسهیلات در نرخ ترجیحی توسط بانک

مزیت : وصول بالای ۹۹ درصد، تجهیز پس اندازهای خرد در بانک، چسبندگی پس اندازها، خدمات بیمه ای

پیشنهادات تکمیلی: تمرکز بر رسته فعالیت های دارای مزیت منطقه ای در حین

کارآفرینی اجتماعی، برنامه ریزی برای هدایت تولیدات ، برنامه ریزی برای فروش

محصولات با استفاد از مکانیزم های مختلف نظیر صندوق خیرین، تعاونی های توزیع

ضمن آموزش، تجارت الکترونیک، صادرات در صورت تولید مشروط

۲- **بسیج سازندگی:** (۴۰۰۰ نقطه به عبارتی ۶۰ هزار گروه و حدود ۸۰۰ هزار نفر)

مزیت: هدف گیری ۴۰۰۰ نقطه کشور برای اشتغال روستایی در قالب توانمندسازی گروه و تشکیل تعاونی، شناسایی قطب های تولید در هر شهرستان

روش تکمیل: سیستم مالی هماهنگ با این روش ها هنوز به ایشان متصل نشده که می تواند الگو را تکمیل نماید، امکان هدایت سرمایه گذاری های گروه در رسته های دارای اولویت، کمک به فروش محصولات، تکمیل الگو از طریق ایجاد سیستم کارگزاران یا تسهیل گران بانک که می توانند تعاونی هایی باشند که در حال شکل گیری به عنوان تعاونی تسهیل گر هستند.

۳- **بنیاد علوی:** الگو بر اساس توانمندسازی گروه ها است لیکن بحث تجاری سازی فعالیت ها دیده نشده و بانک سینا، بانک عامل است، نقطه ورود از طریق ارایه خدمات ویژه است چراکه گروه ها در حال از دست دادن پایداری هستند. (۱۲۰۰ گروه)

۴- **بنیاد برکت:** ورود به صورت توانمندسازی روستاییان است اما مباحث گروهی و بانکداری به صورت یک الگوی پایدار شکل نگرفته لیکن منابع لازم برای اتصال به الگو در بخش توانمندسازی را دارند.

▶ **۴- جهاد کشاورزی** : صندوق های اعتبارات خرد زنان روستایی (۸۰۰ گروه)

▶ روش: شکل دهی گروه ها، توانمندسازی، شکل دهی صندوق های خرد، افتتاح حساب در بانک ها، ارایه تسهیلات

▶ روش تکمیل: تمرکز بر تسهیلات در رشته های اولویت دار، هدایت تولید با هدف فروش محصول، بیمه، ارایه خدمات بانکی به صندوق ها

▶ **۵- تعاونی ساگارت و استانداری خراسان جنوبی و ترسیب کربن (۴۰۰۰ گروه)**

▶ این الگو نسبت به الگوهای دیگر کامل تر است زیرا با استفاده از الگوی بانک جهانی و سازمان ملل بخشی از آن از ۲۰ سال گذشته شکل گرفته است و تعاونی ساگارت به عنوان یک تعاونی تسهیل گر می تواند در تکمیل الگوی تامین مالی بسیار نقش آفرین باشد.

▶ **۶- سایر نقاط کشور**: ۶۰۰ نقطه پراکنده معادل حدود ۹۰۰۰ گروه

▶ حدود ۲ میلیون نفر در مجموع در کشور در حال ورود به بحث گروه هستند.